

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Racun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 13.714.

Veličastni dnevi gasilskega kongresa

Slavnostni dnevi so za nami, razšli so se zopet iz Ljubljane tisoči in tisoči gasilcev in gostov. Domača je odveč, podrobno opisovati minule slovesnosti, ker ni slovenske vasi, odkoder bi ne bilo udeležencev gasilskega kongresa, ki zdaj z živo besedo opisujejo svoje mogočne, nepozabne vtise.

Cele tri dni so trajale te slovesnosti. Z imponantnimi manifestacijami je dosegel vseslovanski gasilski kongres v nedeljo svoj višek in svoj triumfalni zaključek. V Ljubljani se je zbrala gasilska armada, ki ni samo imponirala po svojem številu, temveč tudi po svoji disciplini in vsepovsod vidni enotnosti. To niso več gasilska društva, o katerih se je nekdanj rekla in napisala marsikatera dobra in slaba šala, to so strumno organizirani, tehnično vedno bolj napredujoči, vedno večji delokrog človekoljubja si prisvajajoči gasilci in reševalci, ki tvorijo obrambno silo naroda proti sovražnim elementom, kakor je vojska njegova obramba proti neprijateljem. S kongresom je zaključeno zlasti pri nas v dravski banovini poglavje o fajerberih. — jugoslovensko gasilstvo, predvsem pa naše slovensko, se nahaja v občudovanja vredni novi epohi tehničnega in organizacijskega razvoja ter naglih korakov sledi vzorom zapadnih narodov, zlasti pa napredku bratske češko-slovaške organizacije. Ljubljana je vse to v nedeljo čutila, zato je gasilsko armado, ki je tako strumno korakala po njenih ulicah, nad vse pristrčno pozdravljala, izražajoč ji svojo zahvalnost in svoje simpatije.

Razvoj kongresnih svečanosti.

S slavnostno otvoritvijo gasilske in z njo združene umetniške razstave se je v petek pričel prvi zletni dan vseslovanskega gasilskega kongresa v Ljubljani. Kljub pesimističnim napovedim vremenskih pratikarjev je vreme bilo kakor palašč solnčno in sveže. Ljubljana se je vsa odela v praznično obleko. Z vseh poslopij, kakor le redkokdaj, so zavihrale naše ponosne jugoslovenske trobojnice, med njimi pa tudi zastave prijateljskih držav.

Z vsemi vlaki so prihajali dragi gostje, vsi presrečno sprejeti in z zanimanjem opazovani po vsej Ljubljani. V soboto zjutraj se je najprej vršila seja odbora češkoslovaške gasilske zveze, ob 9. nato proslava 60letnice obstoja Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani. Slavnostna seja se je vršila v dvorani Mestnega doma ter je pri tej priliki bil tudi razvit in blagoslovljen prekrasni novi prapor. — Ob 11. se je na pokopališču pri Sv. Križu vršilo odkritje spomenika pokojnemu starosti in organizatorju jugoslovanskega gasilstva, Franu Barletu.

Zvečer se je vsa Ljubljana zbrala okrog sportnega prostora «Ilirije», občudujoč prekrasno priredeno «beneško noč» z umetelnim ognjem. Vso noč ni bilo pokoja, vse je z na-

napetim zanimanjem pričakovalo nedeljskega jutra.

Zbor gasilske armade.

V nedeljo zjutraj je bilo v Ljubljani zbranih preko 10.000 gasilcev in nešteto gledalcev iz vseh krajev. Strnili so se na Kongresnem trgu, kjer je gasilski kurat, stolni kanonik dr. Opeka, na prostem čital sv. mašo. Bil je prekrasen pogled na tisoče in tisoče gasilskih uniform in na množico, ki je obdajala vso to armado.

Seja slovanske gasilske zveze.

Po svečani maši se je v zbornični dvorani vseučilišča vršila slavnostna seja Vseslovanskega gasilskega saveza. Poleg funkcionarjev domačega gasilstva so tej seja prisostvovali zastopniki inozemstva, v obilnem številu osobito Čehoslovaki pod vodstvom gospodov A. Seidla in Machačka. Poljsko gasilstvo je zastopal varšavski vojvoda g. inž. Stanislav Twardo, bolgarsko g. Ninčo Petev, francosko g. Guesnet, belgijsko g. Ramlet, gasilstvo daljne Litve pa g. Skulta iz Rige. Navzočni so bili nadalje ban inž. Sernec, ljubljanski župan, dr. Dinko Puc s podžupanom prof. Jarcem, češkoslovaški konzul dr. Resl, francoski konzul Neuville, honorarna konzula Hieng in Knez, rektor vseučilišča dr. Metod Dolenc kot domačin hiše, podpredsednik višjega deželnega sodišča dr. Golia, upravnik državne policije dr. Guštin, predsednik odvetniške zbornice dr. Janko Žirovnik, za Jugoslovensko-Češkoslovaško ligo njen predsednik minister n. r. g. dr. Albert Kramer, za splošno žensko društvo ga. Franja dr. Tavčarjeva, za slovensko profesorsko društvo predsednik prof. Jeran, za Sokola kraljevine Jugoslavije dr. Rihard Fux, Krapež, Kajzelj in Flegar, za oblastni odbor Rdečega križa gg. dr. Krejči in višji šolski inspektor Wester ter mnogi drugi zastopniki raznih korporacij in društev.

Sejo je otvoril starosta Vseslovanske gasilske zveze g. A. Seidl, ki je v izbranih besedah pozdravil zborovalce, se v pozdravu posebno toplo spominjal Nj. Vel. kralja Aleksandra, kar so vzeli zborovalci s posebnim zadoščenjem na znanje in zaklical kralju navdušeni trikratni «Živio!». Nato je predal vodstvo seje starosti Turku, ki je dal besedo I. podstarosti Jugoslovanske gasilske zveze g. Muselu. Ta je v svojem govoru orisal pomen gasilstva za narod in državo ter pomen kongresnih slavnosti za okrepitev zvez med slovanskimi narodi.

Izročitev odlikovani gasilskim voditeljem.

Dravski ban inž. Sernec je nato izročil odlikovanim voditeljem slovanskega gasilstva A. Seidlu, Jos. Turku in vojvodi inženjerju Twardu rede sv. Save III. razreda, Machačku, Engelsbergerju, Pristovski, Steudteju in Žagarju pa rede sv. Save IV., odnosno V. razreda. Gospod ban je obenem pripomnil,

da bodo drugim funkcionarjem jugoslovanskega gasilstva podeljena odlikovanja potom pristojnih oblastev. V imenu vseh odlikovancev in njegovih tovarišev se je banu zahvalil starosta Josip Turk, proseč ga, naj njegovo zahvalo sporoči na najvišje mesto; enako toplo so se za odlikovanja zahvalili gg. Seidl, Machaček in inž. Twardo, ki so naglašali kot zastopniki Čehoslovakov in Poljakov svojo neomajno ljubezen do Jugoslavije in njenega kralja Aleksandra. Zborovalci so z zanosom pozdravili to lepo manifestacijo slovanske vzajemnosti.

Mogočen pohod gasilske armade po ljubljanskih ulicah

je bil višek nedeljskih svečanosti. Na čelu spreveda so ježdili trije gasilci s čeladami na glavah, za godbo so sledile inozemske delegacije: številni Čehoslovaki in Čehoslovakinje, prapori, slovaške narodne noše, dolgi oddelki hrvatskih gasilcev, ki jim je izborna igrala 70 mož broječa gasilska godba iz Djakova, zastopniki srbskih gasilskih družin in bosanskih oddelkov, nato velika skupina slovenskih žen in deklet v prelepih narodnih nošah. Vičani na šestih okrašenih vozovih, nato za jeseniško godbo načelstvo JGZ s kongresnim in tehničnim odborom. Krasen je bil pogled na 82 praporov, ki so jih v četverstopih nosili zastavni praporščaki. Najstarejšim članom so sledili gasilski naraščajniki, četa ljubljanskih samaritank in samaritancev z zastavo Rdečega križa, ljubljanski reševalni oddelek, izvrstna skupina dimnikarjev, nato pa brezkončna reka slovenskih gasilskih žup z možmi in fanti iz prav vseh krajev dravske banovine.

Na ulicah se je v špalir nabralo na tisoče in tisoče gledalcev, ki so velikanski sprevod in posamezne oddelke pozdravljali z največjim navdušenjem. Zares nepozabni trenutki! Od vsesokolskega zleta dalje Ljubljana ni videla tako mogočnega in tako strumnega spreveda.

Zbor na Kongresnem trgu.

Ko je čelo gasilskega spreveda dospelo na Kongresni trg, so se na balkonu univerze zbrali udeleženci svečane seje Vseslovanske gasilske zveze, ki se je bila med sprevedom vršila v univerzitetni dvorani. Z balkona se je nutil očem prekrasen in res veličasten prizor. Na čisti, beli trg, ki ga je omejevalo na podložni strani zelenje Zvezde, na vseh straneh pa pestre in mnogo tisoč glav broječe množice radostnega ljudstva, je bataljon za bataljonom prihajala gasilska vojska. Strumni korak gasilcev, žive koračnice njihovih godb, živo pisani gozd 100 gasilskih praporov, pestre skupine češkoslovaških in jugoslovanskih narodnih noš, vse to je napravilo na gledalce mogočen in nepozaben vtis.

Ko so se med veselimi pozdravi zbrale vse čete pred univerzo, je zbrano gasilsko vojsko nagovoril starosta JGZ Josip Turk, ki se je zahvalil gasilcem za udeležbo na zletu, očrtal vzvišene cilje gasilskega pokreta in zaključil z vzklikom pokrovitelju gasilskih svečanosti Nj. Vel. kralju. V mogoben odmev odobravanja so se mešali veličastni zvoki državne himne; ko so odplavali zadnji akordi, se je obnovilo oduševljeno vzklikanje kralju, Jugoslaviji in gasilstvu.

V splošno vznemirjenost je poslal kot drugi svoj pozdrav starosta Vseslovenske gasilske zveze Adolf Seidl, ki je dejal med drugim:

Bratje gasilci! Naš veliki pesnik Jan Kolár, najslavnejši glasnik slovanske vzajemnosti, nam je vcepil v srca ljubezen do majke Slavije. Ista ljubezen je vodila naše gasilstvo, da se je združilo v mogočno slovansko družino, v obširno celoto na polju človekoljubja, milosrčnosti in dejanske ljubezni do bližnjega. Iz rahlih stikov, ki nam jih je dovoljeval tuji jarem, smo v svobodi zgradili mogočno organizacijo in izpolnile so se nam davne sanje. Združeni v bratski slovanski ljubezni, kličemo veliki, prekrasni in ljubljani Jugoslaviji: »Slava!«

Vihar navdušenja je bil odgovor tem prelepim besedam ter se je polegel šele, ko je stopil v ospredje župan g. dr. Puc ter v imenu mesta Ljubljane pozdravil množico gasilskih borcev. Opozarjal je, kako je gasilski pokret lep dokaz, da materializem in egoizem nista mogla udušiti srčnega čuvstvovanja in čuta vzajemnosti med ljudmi. Slovenski gasilci niso osamljeni. Ob strani jim stoje ostali Jugoslovani in Slovani, v svoji sredi pa imajo tudi zastopnike mnogih drugih prijateljskih držav.

Zopet je zabučalo odobravanje po širnem trgu in množice so zavalovale v radosti. Po temperamentnih govorih bolgarskega zastopnika g. Peteva in predstavnika dalmatinskih gasilcev g. Perića, ki je prinesel pozdrave s sinjega Jadrana, je gasilsko starešinstvo odšlo na trg, da sprejme poveljnike požrtvoval-

nih gasilskih čet. Voditelji gasilstva so se pristrčno zahvalili članstvu za vzorno izvedeni sprevid ter zaključili dopoldanski sporred.

Javni nastop in razhod

Popoldanski nastopi so v polni meri opravičili najoptimističnejša pričakovanja. Poleg občudovanja vrednih vežb, ki so jih pokazali češkoslovaški gasilci, so nastopi jugoslovenskega gasilstva izzvali burno odobravanje tisočerihi množice, ki so prisostvovala javnim vežbam. Kaj zmore resna volja in disciplina, so pokazale sijajne vaje s sekiricami, ki jih je izvrševalo 800 mož, kakšno široko polje humanitarnega dela je odprto gasilnim organizacijam, je bilo videti iz vzornega, nad vse poučnega nastopa samaritanskega oddelka, kolika je tehnična dovršenost našega gasilstva, to so na briljanten način predložili gledalcem s svojimi vežbami na orožju in s svojo veliko »moko vajo« na poslopjih pivovarne »Union«.

Kongres našega gasilstva pa se ni vršil le kot manifestacija človekoljubnega dela, temveč znači tudi z narodnega in državnega vidika velepomemben dogodek. Prisotnost tako številnih delegacij bratskih slovanskih narodov je bila povod, da je mogočno zaplala ideja slovanstva; ob svedoštvo zastopnikov najkulturnejših neslovenskih narodov Evrope se je tudi slovansko gasilstvo javilo kot pozitiven in silen faktor slovanske solidarnosti in bratstva vseh slovanskih narodov. Naše jugoslovensko gasilstvo, zbrano iz vseh krajev domovine, se je priključilo tej veliki slovanski fronti kot strnjena nacionalna enota, ki se zaveda svoje združene sile in ki vidi v svojem narodnem vladarju ljubljene vrhovnega voditelja k vsemu napredku in k veliki bodočnosti svobodne domovine. V nedeljo je doživela Ljubljana zopet enega od onih radostnih dni, ko duša naroda iskreno izpoveduje jugoslovensko zavest in svojo zvestobo kralju in državi.

O rezultatih gasilskega kongresa, o njega naukih bo treba še mnoge govoriti. Naše ge-

neralne bilance krasnih dni pa ne smemo zaključiti, ne da bi se s priznanjem in zahvalo spomnili vodstva gasilske organizacije s starostom g. Turkom na čelu in posebno še kongresnega odbora, katerega šef g. Engelsberger in njegovi sodelavci so izvršili ogromno, z občudovanja vredno požrtvovalnostjo, a tudi z enakim uspehom kronano delo. Ljubljanski gasilski dnevi pomenijo prav gotovo novo dobo v razvoju našega gasilstva in organiziranega dela na polju človekoljubja. Na pomoč!

Politični pregled

Po sestanku jugoslovenskih in rumunskih gospodarskih strokovnjakov, ki so razpravljali, kako odpraviti težave, s katerimi se mora boriti poljedelstvo v obeh državah zaradi dejstva, da morajo države, ki prodajajo poljedelske proizvode, te razpečavati mnogo ceneje, kakor pa jih prodajajo države, ki imajo močno razvito industrijo, se je vršila v Sinaji na Rumunskem

konferenca naših in rumunskih gospodarskih ministrov.

Na tej konferenci, ki je potekla zelo uspešno, je bilo sklenjeno, da skleneta Rumunija in Jugoslavija carinsko unijo najprej v omejenem obsegu, nato pa popolno, tako da bosta obe državi uvedli počasi enake carine in jih nato za izmenjavanje medsebojnih proizvodov poljedelstva in domače industrije popolnoma odpravili. To bo vsekakor velik korak naprej h konsolidiranju gospodarskih prilik na Balkanu in znači, da korakata Jugoslavija in Rumunija na čelu držav, ki z dejanji stremijo za odstranitvijo carinskih zidov med posameznimi državami in ne samo z lepimi besedami, kakor imamo priliko to opaziti pri ostalih, posebno zapadnih državah.

V Nemčiji

je volilna borba v polnem jeku. Vse stranke se mrzlično pripravljajo na volitve, ki pa naj-

M. Silvester:

Na potih usode

(Dalje.)

Otrov, ki sem ga zlila v vino, je deloval počasi, a gotovo. Kdor je užil le količkaj tega strupa, je gotovo zblaznel, prej ali slej. Omračenje uma je nastopilo že v nekaj urah, a divja blaznost je sledila po nekaj dneh. — Ko sem prispela domov, sem povedala ciganki, kaj mi je storila. Hitro je pretehtala ves položaj in mi velela, naj se nemudoma odpravim na pot. Že tisto noč sva odpluli kot preprosti potniki z jadrnico proti Trstu, kjer sva se že čez poldnevno izkrcali.

Nadaljnja pot naju je vodila v skoro vsa pomorska mesta. V Atenah, Solunu in Carigradu sem žela slavo in denar. Najino prenočenje je zopet precej narastlo, zato sva se na skor desetletnem potovanju dogovorili, da se zopet vrneva v domače kraje. Pridružili sva se skupini glumačev. V Ljubljani sem se skrivaj izmuznila od njih in nastopila proti Gorjancem, preoblečena kot rokodelski pomočnik. Stara ciganka je bila izdihnila že spotoma in sem jo zagrebla v prst v bližini Šibenika. — Za to starko sem silno žalovala, kajti bila mi je domala druga mati.

Ko sem zopet zagledala svoje Gorjance, so se mi na mrah obudili spomini, ki so me vezali na domače gore. Najprej sem šla pod Gorjance, da vidim še enkrat kraj, kjer je bila naša naselbina. Na klancu, kjer je stal naš grad, se mi je bliščala nasproti cerkva in od tlačanov, ki so bivali tod okrog, sem izvedela, da so se polastili nekdanje naše zemlje menihi in jo priklenili k samostanski

posesti. Dospevši na Kozarje, sem našla naše njive zaraščene in neobdelane, a od našega sela ni bilo najti nobenega sledu več. Hitela sem na Ječmenišče in izvedela od Uskokov, da niso rodila naša polja več let zapored nikakega sadu.

Sestradano ljudstvo je šlo večkrat plenit na samostanske naselbine, dokler niso potolkli samostanski tlačani skoro vseh možakov. Pred dvema letoma pa je prihrumel preko Kozarjev večji oddelek Turkov, ki so požgali selo. Kar niso poklali, so odvedli s seboj v sužnost. Od vseh Hodovitov sem naposled ostala sama. — Denar, ki sem ga prinesla s seboj, sem pa potrošila na ta način, da sem podpirala z njim potomce Hodovitov in Markušičev, ki so bili v nemalih stiskah. Kupila sem tudi orožje in dva topa za ječmeniško trdnjavo ter jo pustila popraviti in močno utrditi, poleg tega pa sem podpirala z denarjem tvojega prednika, hetmana Markušiča, kadar je odhajal na bojne pohode. Dokler sem mogla vihrteti meč, sem se vedno udeleževala bitk, v katerih so se borili naši ljudje. Ko pa sem opešala, sem ostala doma in se navduševala ob pripovedkah, ki so jih pravili z boja se vrnivši junaki.

Pozabila sem vama še povedati, da sem našla v svojem kraljestvu vse tako, kakor sem zapustila. Ko sem pogledala Hasanovo glavo, ki je še vedno ležala na žrtveniku, se mi je ob svitu lojave sveče dozdevalo, da se mi nasmiha, kakor bi hotela reči: »Dobrodošla! Dolgo si me pustila čakati.« — Od silmal prebijem vsak dan nekaj ur poleg njega in se z njim pogovarjam. Nato pa zažgem na žrtveniku darilce v počestčenje in v spomin na duši mojega očeta in Hasana.»

Pripovedovanje, odnosno povest vedeževalke je navdala hetmanovo ženo z grozo. Ljubica je bila namreč goreča kristijanka; spoštovala je duhovnike z vso gorečnostjo ter se kaj rada zatekala k njim po duševno uteho. Zato je hetmanka z grozo zrla v nagubano starkino lice in domnevala, da mora udariti strela z jasnega v to krvoločno grešnico in jo streti v prah. Že sama navzočnost starkina v njeni bližini se ji je zdela sila pregrešna. Tudi hetman je bil pobožen mož, čeprav ni kazal svoje gorečnosti tako očitno kakor njegova žena. Izpoved vedeževalke je tudi njega močno dirnila, a rekel ni zaenkrat nič, ker je mislil, da bo izustila njegova žena prvo besedo. — Ko pa je uvidel, da čaka njegova žena le na njegovo besedo, je dejal starki z osornim glasom: »Torej si ti še vedno poganka?«

»I seveda sem in ostanem pri tej veri do smrti!«

Sedaj se je šele ojunčila Ljubica. Stopila je pred starko in ji dejala glasno: »Glej, da mi pri priči izgineš izpred oči: velik greh bi storila, ako bi te gledala samo še trenutek!«

Starka je vstala s sedeža, se zravnila in iz njenih oči je zasijal svetel sij kakor zver. Pomerila je hetmanovo ženo od nog do glave, nato pa dejala s hripavim glasom: »Torej me podita od sebe, kakor kužno žival, namesto da bi podpirala starost?« — — —

»Tiho, pa ne besede več! Če te še kdaj zalotim v trdnjavi, bogme, te dam sežgati na grmadi! Ti in tvoje hudobije prinesejo meni kakor tudi vsej zadrugi samo prekletstvo in mržnjo božjo. Zdaj pa ven, da te več ne vidim!«

brž ne bodo prinesle popolnega razčiščenja razmer v nemški notranji politiki. V vrstah nemških strank je veliko vrenje, ki je posebno močno v meščanskih strankah, ki ne vedo ne kod, ne kam. Demokrati so v popolnem razkroju; nemški nacionalci trumoma zapuščajo svojega voditelja Hugenberg, vi-teza žalostne postave, resničnega tajnega svetnika, ki je prespal vse nemške poraze in vso dobo po svetovni vojni ter še vedno sanja o nemškem meču in blesku škornjev Viljemovih gardistov; v centru se puntajo levičarsko usmerjeni delavci, v nemški ljudski stranki iščejo novih poti in se boje, da bodo ostali naposled generali brez vojske. Najbolj enotna je še socialistična stranka, do-čim se zgrinjajo pod zastavami levičarskih in desničarskih nezadovoljnejšev vsi milijoni obupanih Nemcev, predvsem iz vrst dvain-polmilijonske armade brezposelnih delavcev.

V Indiji

se bodo napor angleške vlade za pomirjenje z indijskimi nacionalisti najbrž izjalovili, ker so proti vsakemu sporazumu z Angleži odločno levičarski nacionalisti, ki so nalašč priredili po indijskih mestih demonstracije, pri katerih je prišlo znova do težkih spopadov s policijo. Bilo je mnogo nacionalistov ranjenih. To je slednje tako razburilo, da javno napo-vedujejo nadaljevanje borbe na nož z angleškimi gospodarji ter da bo njih voditelj raje sedel do smrti v zaporu, kakor pa se spravil z Angleži.

V Avstriji

so imeli voditelji avstrijskih fašistov dolga posvetovanja v Inomostu. Njihovi listi so napovedovali svet pretresujoče izjave, da bodo docela izpremenili razmere in položaj v Avstriji. Ostalo je pa le pri besedah. Stari Rimljani so rekli: »Tresle so se gore, rodila se je miška«. Izjava, ki so jo objavili po zborovanju, je bila tako krotka in spravljiva, da človek kar ne more verjeti, da so jo sestavili in podpisali oni avstrijski fašisti, ki so še pred nekaj meseci grozili, da bodo zasedli kar čez

noč Dunaj in pozobali za malo južino vse so-cialiste.

V Kanadi

so se vršile volitve v parlament, v katerih so zmagali konservativci, ki zagovarjajo politiko zbližanja z Zedinjenimi državami in čim tesnejšega sodelovanja z ameriškim gospodarstvom. Liberalci, ki so bili doslej na vladi ter priporočali podporo v težavah se nahajajoči stari domovini Angliji, so ostali v manjšini, kar je znova dokaz, kako je v poslednjih časih povsod na umiku Anglija pred dosledno ofenzivo ameriškega kapitala.

Upokojitev nadškofa dr. Jegliča

Pretekli petek se je poslovil nadškof doktor Anton Bonaventura Jeglič od ljubljanske škofije, svojih vernikov in Ljubljane. Ob 9. uri je daroval v stolnici tiho mašo, ki se je udeležilo mnogo občinstva. Cerkev je bila nabito polna.

Po maši je odšla vsa duhovščina s stolnim kapitljem, zastopniki teološke fakultete in po-deželske duhovščine v škofijski dvorec. Med drugimi so bili navzoči stiški opat dr. Kostelec, novomeški prošt dr. Čerin, frančiškanski provincial pater dr. Regalat Čebuli, križevniški kontur Učak, vsi kanoniki, dekani ljubljanske škofije, profesorji teološke fakultete, ljubljanska duhovščina i. dr. Ko so bili vsi brani, je stopil med nje nadškof dr. Jeglič,

ki ga je takoj po prihodu nagovoril in se poslovil od njega z iskrenimi besedami v imenu stolnega kapitlja in vse duhovščine prošt Kalan, ginjen izjavljajoč, da je prišel prekmalu svečani trenutek ločitve. Želel je nadškofu ob slovesu, naj ga ohrani Bog še mnogo let.

Nadškof dr. Jeglič se je solzan zahvalil za izkazano mu hvaležnost duhovščine, ki se je prišla v tolikem številu posloviti od njega, po-udarjajoč, da je slovo pač težko, tolaži pa ga zavest, da je našel ljubljanski škofiji dobrega naslednika. Bil je tako ginjen, da so ga ne-prenemoma oblivale solze. Po govoru je na-vzoče blagoslovil, nakar so se vsi toplo po-slovili od njega. Gospod nadškof je bil z vsa-komur izredno ljubezniv, videti pa je bilo, da mu je slovo težko in da žalosten odhaja iz Ljubljane, v kateri je pastiroval 32 let.

Po slovesu je imel stolni kapitelj kratko sejo, na kateri je bilo prebrano pismo Svete stolice. Vzel je na znanje odstop dosedanjega nadškofa dr. Antona Bonaventure Jegliča od vlade ljubljanske škofije in nastop novega vladike dr. Gregorja Rožmana.

Ob tri četrt na dvanajst so zazvonili zvo-novi ljubljanskih cerkva v znamenje, da je ljubljanski višji pastir zapustil Ljubljano. Ob dvanajstih se je vladika odpeljal v Celje, kjer je ostal nekaj dni v samostanu lazaristov, po-tem pa odšel v Gornji grad, kjer bo v lepo preurejenem škofijskem dvorcu v miru na-živel jesen svojega življenja.

»Grem,« je odvrnila starka, »toda vedi ti, ponosni hetman, in ti, bogaboječa Ljubica, da bosta še iskala mojo pomoč, a moje srce bo ostalo mrzlo kakor led. Ostanita zdrava!«

Oddrsala je proti vratom. A preden je izginila skozi nje, se je še enkrat okrenila in zaklicala hetmanu: »Pero! Ne pozabi, da bo tvoja zvezda kmalu zatonila!«

Ko je odšla vedeževalka, sta imela hetman in njegova žena kratko posvetovanje, pri katerem sta odločila, da se odda starka na vsak način kostanjeviškim menihom, ki naj sodijo njene grehe po cerkvenem in civilnem pravu. Ako to storita, si ne moreta nič slabega očitati, a njuni duši se osvobodita velikega greha. — Trenutek nato je že dal hetman povelje dvema vojščakoma, da poiščeta v gradu starko in jo zaenkrat zapreta v tem-nico, potem pa se naj pripravita za pot v Kostanjevico. — Uskoka sta pretaknila v trdnjavi sleherni kotichek, a o starki ni bilo več njavi sleherni kotichek, a o starki ni bilo več ne zarja v stražnem stolpu, ali ni videl kje stare ciganke, kakor so imenovali starko. Dà, videl je starko, kako je hitela skozi vhodna vrata in izginila za rebrom nad Pogansko jamo.

Podala sta se vojščaka k hetmanu in mu poročala. Poveljnik pa jima je nato velel, naj vzameta smolene baklje ter pretakmeta vso jamo in iščeta, dokler ne najdeta stare ci-ganke. — To povelje Uskokoma ni bilo nič kaj po volji. Če bi jima hetman velel, naj se lotita celega krdela Turkov ali kakih drugih sovražnikov, bi to storila brez pomisleka. Toda plaziti se v podzemsko jamo in stikati za coprnico, brr, to jima ni ugajalo... Toda povelje je povelje in hetman je bil strog. Ki-slih obrazov sta se napotila vojščaka k jami

in preiščala, kako bi se najuspešneje lotila neljubega dela.

Prižgala sta bakljo in se začela plaziti tik potočka v ozek rov, ki se je kmalu razdelil v več rokavov. Hodila sta po srednjem, ki je bil navidezno za plazenje še najbolj prikladen. Rov se je jel podajati navzdol in je postajal čim dalje ožji. Plazila sta se torej še nekaj časa po vseh štirih in dospela v velik prostor, ki ga pa nista mogla v trenutku pregledati zaradi slabe luči. Prižgala sta še dve baklji in ju postavila tik vhoda. Ko so se jima pri-vadile oči, sta od strmenja kar obstala. Jama je tvorila velikanski podzemski prostor; s stropa je viselo navzdol nebroj belih in leske-tajočih se kapnikov in od tal so se dvigali zopet mogočni stebri, ki so se jima zdeli ka-kor pošasti. Sredi jame je tvorila voda je-zerce. Čeprav drugače hrabra, sta bila Usko-ka spričo tega, kar se je nudilo njunim očem, nekam malodušna. Stopala sta ob steni in dospela do znižanega vhoda, ki je bil pre-hod v še večjo in še lepšo jamo. Tu sta ne-hote obstala, kajti to, kar se je nudilo njunim očem, jima je povzročilo kurjo polt in lasje so se jima ježili. Kraj odlomljenega debelega kapnika je tlel rdečkast ogenj, ki je metal svojo čarobno svetlobo na krasen slap in na človeško glavo, ki je ležala na belem prtu sredi odlomljenega kapnika...

Zdajci se je dvignila izza velikega kap-nika v črno haljo odeta postava, se približala dostojanstveno kakor svečenik k oltarju, vzela glavo v svoje roke in odkorakala proti ozadju jame ter izginila v temi. In ko sta za-čula vojščaka jokajoč glas, ki se je stopnjeval v strašno tuljenje, sta se okrenila in tekla v prvo jamo...

Hotela sta zlesti oba hkratu v ozki rov, kar pa seveda ni šlo. Močnejši je odrinil sla-bejšega in lezla nista več počasi in previdno, temveč kar se je pač najhitreje dalo. Pazlji-vost ju je popolnoma zapustila, zato se ni bilo čuditi, da sta otrkala z glavo skoro vse kap-nike in skalne ostrine, ki so moleli iz stene rova. Mislite si lahko, kake občutke je imel zadnji, kajti vedno je bil v strahu, da ga zdaj pa zdaj zgrabi za nogo črna pošast in ga po-tegne nazaj v podzemsko votlino. Globoko sta si oddahnila, ko sta zagledala pred seboj dnevno svetlobo.

In ko sta bila že zunaj rova pod skalnim obokom Poganske jame, sta si nehote pogle-dala v obraz.

»Bogme brate, ti si bled kakor platno naše gazdarice«, je dejal starejši mlajšemu.

»Pred tebe bi pa jaz kaj rad postavil brento vode, da bi videl, kako ti stojijo lasje pokonci kakor prestrašenemu ježu in da je tvoja koža kakor gašeno apno...«

Dospevši pred hetmana, sta mu poročala vse, kar sta doživela, jako natančno, a ven-dar tako olepšano z domišljijo, da je hetman kar zmajeval z glavo. Na kraju poročila je še pristavil mlajši, da je to gotovo predvor pekla ali kaj sličnega. Hetman pa je vedel, pri čem je, zato je velel obema, naj vzameta s seboj orodje in smodnik ter zarušita vhod v jamo, da ne bo mogla v njo in iz nje živa duša. S tem je hotel pripraviti hetman ča-rovnici strašno smrt — umiranje za lakoto...

Predno pa sta zopet odšla Uskoka na delo, sta povedala v kratkem obsegu fantastično zgodbo nekaterim svojim tovarišem, ki so pa zopet skrbeli za to, da so jo povečano in olepšano spravili med ostale zadružane. Ko so to

Proslava 600 letnice Kočevja

Kočevje je v nedeljo na slovesen način proslavilo 600letnico naselitve kočevskih Nemcev. Iz vseh krajev Slovenije, zlasti pa iz Ljubljane, so prispeli na proslavo številni delegati, predstavniki oblasti in korporacij, udeležilo pa se je tudi mnogo občinstva. Njegovo Visočanstvo kraljeviča Andreja, ki je bil pokrovitelj slavnosti, je zastopal polkovnik Radoslav Jovanović, vlado minister dr. Shvegel. navzočni so bili nemški poslanik v. Hassel, avstrijski poslanik dr. Plönies, konzul dr. Pleinert iz Ljubljane in nemški generalni konzul dr. Freund iz Zagreba. Bansko upravo je zastopal svetnik Mencinger, mestno občino ljubljansko direktor dr. Zarnik itd. V imenu kočevskih Nemcev je pri banketu govoril župnik Eppich, odgovoril pa mu je minister dr. Shvegel. Na predlog predsednika slavnostnega odbora dr. Arka je bila kralju in kraljeviču odposlana udanostna brzojavka, enako pa tudi brzojavni pozdrav predsedniku vlade. Govorili so še avstrijski in nemški poslanik in mnogi drugi, ki so čestitali Kočevju in kočevskim Nemcem.

Posebno značilen je bil govor zastopnika pod Avstrijo živčih koroških Slovencev, vrlega župnika Starca, ki je pri slavnostnem kosilu nagovoril zbrane tako-le: «Spoštovani slavnostni gostje! V imenu koroških Slovencev izrekam zahvalo cenjenemu slavnostnemu odboru, da se je spomnil naše manjšine in da nam je poslal vabilo na ta lepi in vzorno harmonični praznik. Kot Slovenci nas veseli, da ste našli med našim narodom lep in prijeten dom. Današnja slavnost dokazuje, da je možno sožitje dveh popolnoma si različnih plemen, a so sta prešinjena z medsebojnim spoštovanjem in krščansko ljubeznijo. Vaša zgodovina in zemljepisna ločitev od materinskega naroda je razvila v teku stoletij posebno kočevsko pleme, ki se je uveljavilo s posebnim jezikom in tudi s kulturo. Vzlic temu pa ni izgubilo zavesti, da pripada nemškemu narodu. Tega od Vas tudi nihče ni nikoli zahteval. S tem je dan temelj za sožitje z večinskim narodom in za vdanoost do Vašega vladarja in države. Ko se

bomo vrnili v domovino, se bomo spominjali lepega soglasja, ki smo ga videli tu med večinskim in manjšinskim prebivalstvom. Enako hočemo posvetiti vse svoje sile, da se uveljavijo načela, ki so omogočila to slavnost: ljubezen do ožje domovine, pripadnost čuvtvov do materinskega naroda, spoštovanje do večinskega prebivalstva in lojalnost do države. Tako bomo utrli svojo pot do uveljavljanja podobnega razmerja med koroškimi Slovenci in avstrijsko večino. S tem se utegnemo okrepiti medsebojni odnosi med obema narodoma.»

Navzočni so pomembne besede župnika Starca burno odobrvali. — Popoldne se je vršil prav lep sprevid kočevskih narodnih noš, v katerem so vzbujale veliko pozornost skupine, ki so prikazovale prihod prvih Kočevjarjev na slovenska tla. Po sprevidu se je na veseljem prostoru razvila zelo živahna ljudska veselica.

V celoti je slavje Kočevcev pokazalo, da narodne manjšine uživajo v naši državi ne samo popolno svobodo, marveč tudi posebno naklonjenost. Tako je prav — a želeli je samo, da bi zgledu Jugoslavije sledile tudi ostale države.

Silovito neurje nad Sodražko kotlino

Po prvih vesteh o strašni elementarni katastrofi nad sodražko kotlino se je uredništvo «Domovine» obrnilo na sodražkega župana g. Evgena Ivanca in je prejelo od njega naslednje poročilo:

Preteklo sredo, 30. julija, je doživela Sodražica dan strahu in groze. Nekaj dni trajajoča soparica je pripravljala strašno neurje. Zbiranje črnih oblakov z bliskom, gromom in močno sapo je povzročilo pravi ciklon.

Okoli 4. ure popoldne se je pričela grozna igra narave. Strele so švigale vseprek, orkan je tulil kakor najstrašnejša pošast in razsajal s hitrostjo 80 do 100 km na uro. Iz temnih oblakov je udarjala ledena šiba — padala je gosta toča z zrnljem kakor orehi, vmes pa so bili tudi debelejši kosi v premeru 4 do 5 cm. Raz streh se je vsipala opeka, rušili so

se dimniki, podirali se kozolci, v stanovanja pa je udirala umazana voda. V smeri viharja so popokale vse šipe na hišah, vihar je razkrival cele strehe. Na tovarni g. Lušina je vihar nosil deske kakor papirnate letake. Pločevinasto streho gasilskega stolpa je vrglo na 200 m oddaljeno gospodarsko poslopje. Živina v hlevih je naravnost tulila in se tresla od strahu. Ljudi, ki so ostali na prostem, je vrglo po tleh in zbito do omedlevice. Vse naštetost se je dogodilo v dobrem četrtni ure.

Ko je ljudstvo uvidelo, da je zaenkrat strahote konec, je polagoma in s strahom prihajalo iz hiš, da si ogleda posledice strašnega razdejanja. Polje je popolnoma uničeno in nudi žalostno sliko, kakor v pozni jeseni. Večini tržanov je uničen ves poljski pridelek. Ljudje se samo spogledujejo, žene se drže za glavo, češ: kako bomo živeli? Vsa koruza, fižol, zelje so uničeni, krompir in pesa zbita do biljke. Sadno drevje je okleščeno, veje polomljene, mnogo drevja je s korenino izruvanega. Nešteto ptičev, zlasti mladih lastavic, je bilo od toče ubitih ali pa so potonile. Občinsko hišo je orkan popolnoma razkril, zraven stoječi gasilski stolp kaže samo rebra.

Močne toče v našem kraju ni bilo že trideset let, takega razdejanja po nevihti pa ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Popolnoma je podrlo kozolce gg. Mkoliču, Pšenicu, Lovrenčiču in Oražmu ter poškodovalo mnoge druge. Vsaki hiši je odneslo na stotine opek. Središče tega orkana je bilo v trgu samem, krožni okoliš pa je obsegal dober kvadratni kilometer. Približno cenjena škoda bo znašala nad dva milijona dinarjev. Ljudstvo pa pričakuje uradne cenitve povzročene škode, po ugotovitvi te odpis davkov in podporo od oblasti. Najrevnejšim je podpora nujna življenjska potreba. Evgen Ivanc, župan.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

čule ženske, ki so se vrnile pod noč s polja, so se kar križale in dejale, da se jim je že zdavno dozdevalo, da mora biti stara ciganka v zvezi z vragom in njegovo pajdašijo.

Mrak je že legal na naravo, ko sta se vrnili Uskoka od svojega baš ne lahkega dela in odšla naravnost k hetmanu poročat, da sta opravila svoje delo tako dobro, da bi sam hudobec ne mogel več priti iz jame. Na dvorišču ju je čakala zbrana skoro vsa posadka, posebno tudi ženske, ki so hotele iz njunih ust slišati, kar so jim pripovedovali že drugi. Ej, pa sta domišljavo opisovala vse in zraven pristavljala take reči, da so poslušalci kar zijali. Pomislite samo, da pač ni vsakdanje, ko sta videla na lastne oči pogubljene duše, ki so se cvrle ob rdečkastem ognju, pošasti, ki so plesale s čarovnico divje čarovniške plese, — da, celo priklenjenega «lintverna» sta videla ... Bogme, ko sta morala opisati še razne podrobnosti dogodka, sta že sama verjela, da je vse to resnica. — In ljudstvo je bilo kolikor toliko pomirjeno, ko sta naposled povedala, da sta morala na hetmanov ukaz zadelati jama s skalami tako, da ne pride sedaj iz nje živ krst. — A kljub temu se je balo uskoško ljudstvo osvete zlih duhov.

Vročemu dnevu je sledila hladna noč, kakor je pač redno v gorovju. Večina prebivalcev ječmeniške trdnjave je že legla k počitku in šepetaje razmotrivala dnevni dogodek. Le nekaj mladcem je še prijalo, da so posedli po dvorišču, palili tobak in se pritajeno pogovarjali. Kramljanje v nočnih urah je bilo vedno nekam skrivnostno in pri teh prilikah so vplivale na človeka pripovedke docela drugače, kakor pri belem dnevu. Može so ravno razmotrivali o begu čarodejke in vseh možnih

posledicah, ko jih je pozvala straža v stolpu, naj hitro skočijo k severnemu nasipu, ker se tamkaj plazi neka temna senca. V trenutku so spustili most preko jarka in skočili za nasip, da ujamejo dozdevnega volhuna. Toda njih iskanje je bilo zaman, kajti človek, ki se je plazil krog nasipa, je izginil brez duha in sluha. Može so se vrnili v zaklon in od tam oprezali še nekaj časa, ker se jim je dozdevalo, da ne more biti vse v redu.

Na levo in desno poti, ki je vodila k trdnjavi od južne strani, so stali primitivni stogi, v katerih so se sušili snopi žita. Ker pa so zrl može v nasprotno smer in kazali tem stogom hrbte, niso mogli videti, kako se je tamkaj lahko pobilskalo pod skoro neslišnim udarcem jekla ob kremen in kako je nato vzplapolal modrikast plamenček od tleče gobe. — Temna postava, ki je tu stala, je nato podtaknila tlečo nitko med snopovje in izginila v temno noč.

Takoj nato je zatulil bojni rog, ki je klical momce pod orožje. Seveda ni lahko zbuditi iz spanca ljudi, ki jim je komaj legel na oči. Vendar je stala skoro vsa posadka v nekaj trenutkih na odkazanih mestih ter s strahom zrla, kako jim požira plamen kruh, za katerega je bilo treba pustiti precej znoja. Vse je pričakovalo, da bo sledil kak napad na trdnjavo. Ko pa je napad izostal, je dal hetman povelje, da odide na prosto močno krdelo, ki naj preišče bližnjo okolico trdnjave in izsledi sovražnika. Na gašenje požara hetman zaenkrat niti mislil ni, ker je domneval, da ga hoče prevariti kak sovražnik s tem, da bi gasil vojščaki ogenj, on pa bi jih napadel in bi mu bilo lahko potem vdreti v trdnjavo. Ko pa se je vrnilo poizvedovalno krdelo nazaj v

grad, ne da bi našlo kako sled za sovražnikom, je velel hetman, da pogasi polovica v trdnjavi se nahajajočih mož še tleči les in žerjavico, vse ostalo pa je itak postalo žrtev ognja. Nekaj mož je pograbilo vedrice in se podalo po vodo k studencu ob Poganski jami, kajti vodo v trdnjavskem vodnjaku so morali čuvati za primer napada.

Vidno prestrašeni so se vrnili nosači vode in pripovedovali gasilec, da so čuli iz zarušene Poganske jame obupne klice in tuljenje. Neki srčnejši možak je celo trdil, da je razločno čul besede: «Povejte svojem hetmanu, da je to osveta zazidane starke!» — To pripovedovanje je prišlo tudi v vednost hetmanu in mu je le potrdilo sum, da požigalec ni nihče drugi kakor vedeževalka.

Naslednji dan je dal hetman preiskati vso okolico; vojščakom pa je ukazal, da morajo zarušiti in zadelati vse kupe in jame, ki jih najdejo, ker je domneval, da mora imeti vedeževalka še kak drug izhod.

(Dalje prihodnjič.)

Sosedi med seboj.

«Soseda, bodite tako dobri in mi posodite malo olja za solato!»

«Obžalujem, sama nimam prav nič olja doma.»

«No, slišite, to je pa res lepo gospodinjstvo pri vas! Kadarkoli si hočem od vas kaj izposoditi, nimate ničesar doma!»

Ljubezen in dota.

Bodoči tast: «Kakor sem vam že dejal, lahko dam hčerki samo polovično doto.»

Zenin: «Ne morem popustiti, ker ljubim vašo hčerko v celoti.»

DOPISI

JEŽICA. Prejšnjo nedeljo se je vršil nastop našega Sokola, ki je izvrstno uspel. Spreveda se je udeležilo 35 članov v kroju, 7 ženskega naraščaja, 23 članic, 22 moške in 31 ženske dece ter kamniški prapor. Telovadilo pa je 17 ženskega naraščaja, 26 članic, 26 moškega naraščaja, 18 moške in 30 ženske dece ter 58 članov, skupno 175 oseb. Od teh ni iz Ljubljane niti eden! Dale pa so telovadečih: Moravče 5, Kamnik 8, Mengeš 13, Šiška 17, Radomlje 20, Domžale 22, Sentvid 35, Ježica 54. Kot značilnost za Ježico navajamo, da vseh deset let sokolovanja niti enkrat nismo videli pri naših prireditvah zastopnika županstva, to niti letos ne, ko je priredil javni nastop državni Sokol. Mislimo, da je to dovolj jasen dokaz, da g. občinski komisar, ki ni zaupnik nobene stranke, ampak samo vlade, ne razumeva sedanjega časa in ne kaže zanimanja za ono, kar je ena glavnih nalog sedanje vlade: za podpiranje enoslovske organizacije. Gotovo bi bilo bolj v skladu z navodili onih, ki so ga na sedanje mesto postavili, ako bi g. občinski komisar in njegovi pomočniki spremenili dosedanje napačno naziranje o Sokolu in se malo pobrigali za njegove potrebe.

POLJANSKA DOLINA. Zadnji četrtek je praznoval svoj sedemdeseti god zvesti naš somišljenik in bralec »Domovine«, oča Anžonovc, po imenu Nace Čadež. Kdo ga ne pozna v dolini? Pa ne le tu, tudi daleč naokrog ima dokaj prijateljev. Kljub visoki starosti, in težko prestopi boleznijo je še vedno šegav in dovtipen. In če se ga spominjamo tudi v »Domovini« ob tej priliki, imamo dovolj vzroka za to. Ne le, da je bil član in podpornik naprednih društev; bil je še nekaj več. Dolgo časa pred vojno, smo se zbirali naprednjaki iz doline v njegovi hiši in ugibali o tej in oni stvari, kako jo izvesti. Sem je zahajal skoro dnevno tudi pokojni dr. Tavčar, če je bival v dolini. Nič čudnega, saj mu je bil naš Nace najboljši prijatelj in somišljenik. Pa ne le pred vojno, tudi med to je bila njegova hiša

nekako zatočišče onim, ki so že v duhu gledali kraljevino Jugoslavijo. Jubilar je bil večkrat župan in zaupni zastopnik v raznih uradnih zastopih. Poleg gostilničarske obrti, ki slovi daleč naokrog posebno po izborni kuharici, njegovi ženi Mimi, in poleg kmetijstva se je pečal jubilar podrobneje s čebelarstvom, kar je že nekaj starega pri hiši. Četudi že v letih, je telesno in duševno še čil. Zato ni čuda, če ga ta in oni debelo pogleda, ko pove še vedno kako šaljivo ali dovtip. Dovtipnost ga ni nikdar zapustila, tudi v najtežjih in najhujših časih ne. To je bilo najbrže tudi najboljšo zdravilo zanj, da je prestopil tako hude bolezni. Kdor mu hoče najbolje ustreči in postati njegov dober prijatelj, se naj z njim poda v njegov običajni marjaš. Ta igra mu je v največjo zabavo in razvedrilo. To označuje tudi gostilniški grb, na katerem so naslikane kvarte s »srčnim asom« v sredi. V njegovi hiši je dobil še marsikateri potreben okrepčilo in pomoč. Jubilarju želimo še mnogo, mnogo veselih in srečnih let ter še dokaj jubilejev v jeseni njegovega življenja. — V juniju smo tarnali že o suši. Mesec julij je nam pa dal obilo moče. Pa kaj, ko bi bila le moča. Med nevihtami navadno dobimo tudi točo zdaj tu, zdaj tam. Letina v splošnem ne bo posebna. Kakor vse kaže, tudi jesenskoga pridelka ne bo, če ne bo bolj stanovitvena in lepega vremena. — Cesta, ki jo gradijo čez Javorje proti Blegošu, le počasi napreduje in bo preteklo še nekaj let, da bo dograjena. Ko se to zgodi, se boš lahko pripeljal z avtomobilom do vznožja Blegoša in v dobri uri boš na vrhu. No, če prej ne, vsaj tedaj se bo zgradila koča na Blegošu, o kateri se je že govorilo, a je zadnji čas zadeva nekako potihnila.

HRASTNIK. Krajevna protituberkulozna liga v Hrastniku, je pričela z nabiranjem članov. Članarina za redne člane znaša 12 Din letno ali 1 Din mesečno, znesek, ki ga kljub težkim časom lahko vsakdo pogreša. Za podporne člane znaša članarina 50 Din letno in bi bilo želeto, da imovitejši sloji žrtvujejo ta znesek v korist lige, katere cilj je pomagati najbednejšim med bednimi — jetičnim. 1000 Din znaša enkratni prispevek ustanovnih članov; kot taka bodo, upajmo, pri-

stopila k ligi v prvi vrsti hrastniška industrijska podjetja, ki so nemalo interesirana na tem, da je zdravje njih nastavlencev kar najboljšo. Nalog, ki si jih je liga postavila, je mnogo in je njih izvršitev odvisna od tega, kako se bo prebivalstvo odzvalo pristopu. Naj ne bo nikogar, ki bi zavrnil onega, ki bo vabil na pristop k ligi. Samo tedaj, če bo razumevanje za ligino delo prodrla v slednjo hišo, smemo računati z njenim uspešnim delovanjem.

ŠT. VID-GROBELNO. V soboto, dne 26. julija je bil iz bolnice v Celju odpeljan na mestno pokopališče tukajšnji posestnik Jože Marš. Krepka in močna osebnost je podlegla kapi in posledice ni mogla odstraniti niti zdravniška pomoč. Bil je vsepovsod priljubljen in čislán kot upokojen železničar in posestnik in kot prijeten družabnik. Na zadnji poti so ga spremlili znanci in prijatelji. Blag mu spomin!

BREZNICA. Počitniška kolonija ljubljanske mestne občine priredi dne 10. t. m. ob 15. uri v Društvenem domu na Breznici akademijo v prid ubožne brezniške šolske mladine. Na sporedu so: deklamacije, petje, prizori, igra in drugo. Za obilni poset se priporočajo — kolonistinj.

NA PLEŠIVCU. Pri nas se redkokdaj kaj zgodi, kar bi v naše enolično življenje prineslo kako spremembo, in če jo prinese, gotovo ni vselega značaja. Smo daleč proč od prometa, sami zase. Doživeli smo preteklo nedeljo zopet novo selo spremembo. Poslavljalji smo se od naše dobre, predobre učiteljice-voditeljice, gospe Stoparjeve. Šest let je vztrajala med nami in našimi otroki. Šest let je delila z nami veselje in žalost in zato ni čudno, da je bilo slovo težko. Pred Mehovo hišo stoji uta. Tam so se zbrali o'roci dolinci in hribovci od blizu in daleč, obkolili svojo ljubljeno učiteljico ter zaplakali in prosili: »Gospa, ostanite pri nas!« In stopila je med nje, jih božala in objemala in videli smo, da je njej teže pri srcu, kakor otrokom. Ko jim je dajala nasvete za življenje, je zrla sto mladih solznih oči nepremično v oči svoje učiteljice, odrasli pa smo stiskali zobe, da smo zadržali solze. Da je mogla sploh vztrajati toliko let v naši rebri in da je sploh šolski pouk pri nas mogoč, je pa pred-

Soteščan:

Vdovčkovi cekini

Šaljiva povest iz predvojne dobe.

«Da, da, hudo je, hudo,» je vzdihnila bolnica. «Ukanil me je — ta slepar...»

«Aha, sedaj ga poznaš! — Mene bi bila ubogala...»

«Žal mi je, da te nisem; pa sedaj je prepozno. — Zakaj nisem umrla...?»

«Vrsta še ni prišla nate. Le čakaj, nobeden ne ostane...»

«Oh, kaj bom počela,» je tarnala, «kaj bom počela! Kmetijo sem prodala...»

«Pa za tako ceno,» jo je prekinila Črlinka, «darovala si mu jo!»

«Denar bo pošel, ne zaslužiš ničesar. Ta bo-lezen...» se je zvijala bolnica.

«Bog se te usmili,» je ganilo Črlinko njeno jadikovanje. «Nekoliko bi trpela s teboj tudi jaz.»

«Če ozdravim,» je stokala Urša, «bom v trgu pri Sv. Frančišku najela stanovanje. Tako bom hodila laže v cerkev in poravnala, kar je bilo napačnega. Saj pravim, če le nekoliko ozdravim...»

«Nikamor ne pojdeš,» ji je prepovedala Črlinka. «Moja sestra si in pri meni ostaneš. Moja skrb je, če ti poide denar. Beračili ne bova zaradi tega.»

«Dobra sestra, zlata sestra,» se je solzila bolnica. «Kakšen križ boš imela z menoj — pa saj ne bom več dolgo; kar naenkrat me bo prijelo in rekli bodo: Urše ni več...»

Obe sta pričeli jokati. Črlinki se je zasmilila bolnica; ta pa je obžalovala svojo trdovratnost napram sestri, ki ji vzlic temu izkazuje dobrote.

Slednjič je utihnilo ihtenje na peči in na postelji: sestri sta zaspali.

* * *

Praznik sv. Mihaela — Golicanom že od nek-daj priljubljen — je bil to leto še posebno živahen in zanimiv. Ta dan so se vršile občinske volitve in od vseh strani so prihajali volilci: nekateri tihi in mirni, drugi pa zgovorni in navdušeni, ki so tiščali v ospredje. Trakar je vodil Gorjance; skoro vsi so bili v njegovi četi, kar je zahtevalo truda in znoja, zato se je, prišedši na volišče, od-dahnil ter je založil »čik,« zaradi česar se mu je levo lice napelo, kakor človeku, ki ga muči zobobol.

Trobec je načeloval Seljancem; dobra polovi-ca jih je bila, drugi so ostali doma. Zadovoljen se je prerival med svojo četico; temu je bilo treba kaj pripomniti, drugemu česa obljubiti, da mu ni ubežal, tretji je zopet kaj pozabil ter ga je moral poučiti in vprašati, če ga je razumel.

Muc je ostal ta dan poveljnik brez lastne čete. Izpodrinil ga je Vdovček, ki je svojim vernim sosedom popolnoma zadostoval. Muca je porabil za raznašanje ukazov na eno ali drugo stran. Zdaj je moral k Trakarju in odtod zopet do Trobca — kimal je, trdil in migal — in ko se je iznebil povelja, je počasi odkinkal po drugega.

Ura je udarila devet. Voditelji so se spogledali in vsak je še posebej pogledal Vdovčka, ki je štel volilce in računil, koliko bo njegovih in koliko nasprotnih glasov. Nato je pomignil z roko in gruče so se razmaknile v vrsto po abecednem redu, kakor je bil sestavljen volilni imenik. Volitev se je pričela.

Ko je na Golici zazvonilo poldne, so zagrmeli topiči, s katerimi so tekmovala puške in samokresi. proslavljajoč sijajno zmago. Vdovček je

prodrl s častno večino; z njim vred je bilo izvoljenih dvanaest odbornikov, zvestih njegovemu programu.

«Le vkup in za mano — kakor po taktu...» je vabil izvoljene občinske očete, dočim so se drugi volilci lahko razšli po svojih potih. Držati jih je bilo treba, dokler je potreboval njih glasove; zdaj so opravili dolžnost — do prihodnjih volitev, zato se jim lahko malo zameri, kar se bo do takrat prebolelo in pozabilo.

Novi občinski odborniki so bili pri Vdovčku pogoščeni z brezplačnim kosilom. Tem se gospod Dragotin ni smel zameriti, kajti ti možje bodo čez osem dni volili župana in lahko mu odrečejo čast, po kateri je hrepenel. Da jim pokaže svojo pominjnost, se je odločil obedovati z njimi pri isti mizi, streči pa je ukazal svoji ženi Pepci — in moške se kar niso mogli zediniti, naj ji li rekajo gospa ali mati županja. Nekaterim se je namreč zdelo »gospa« imenitnejše, drugim pa »mati« bolj preprosto in domače.

Da se odpravi vsako nesporazumljenje, so sklenili glasovati po listkih. Muc je nalovil v svojo kučmo — ki jo je nosil pozimi in poleti — šest glasov za »gospo« in ravno toliko za »mater« županja.

Prišlo je do zrebanja. Vdovčkova hčerka, petletna Helenica, je bila določena, da potegne iz kučme izmed dveh listkov tistega, ki ji ga namenijo usoda.

«Gospa» je prečital Vdovček dvignjeni listič in med odborniki je zaoril »živio« na čast gospe županje, ker je tako odločil žreb.

Občinske volitve na Golici so bile postavno odobrene in Vdovček je postal — zakoniti in pri-seženi občinski vladar. V nedeljo se je vršilo slovesno ustoličenje župana in premeščenje občinske pisarne.

vsem zasluga Vošnjakove gospe in njenih hčera. Mehova hiša je pravo zatočišče za vsakega učitelja in za vsakega inteligenta, ki ima kaj opraviti pri nas. Tu ti nudijo, kar hiša premore: streho in prehrano, tu si vedno dobrodošel, sprejet si za svojca. Domačini se seveda ne zavedajo, da so pač le Mehovi tisti, ki omogočajo učitelju, da vztraja ter da se šolski pouk sploh vrši. Zato nas skrbi naša šola v bodoče. Kakor želimo, da bi zaslužni in vztrajni učiteljici, gospe Stoparjevi, šolsko oblastvo naklonilo mesto, ki ga zasluži po svoji sposobnosti, prav tako želimo, da bi nam še ostala Gospa, hvala vam, a hvala tudi Mehovim!

PRIMSKOVO PRI KRANJU. Letošnjo pomlad smo ustanovili pri nas Kmetijsko strojno zadrugo za Primskovo in okolico. Skupno z Gasilnim društvom smo zgradili Gasilsko-gospodarski dom. Gasilnemu društvu načeljuje tov. Franc Sajovic že ves čas njegovega obstoja, zadrugi pa g. Ivan Lokar. Obe imeni nam jamčita, da se bo delo za gospodarski napredek naše okolice še nadaljevalo. Zadruga je nabavila stroje iz svetovnoznane tovarne «Vihterle Kovačič», Prostějov Čehoslovaška. Mlatilnica je na poravnano slamo in se lahko mlatijo vse vrste žita, kar jako znatno olajšuje današnjo krizo, ko kmet še za drag denar težko dobi potrebne delavce. Mlatilnica je začasno na bencinski motor, pozneje pa bo urejena na električni tok. Deluje v splošno zadovoljnost. Iz vse okolice jo hodijo ogledovat, ker je prva te vrste v naši okolici. Tovarna izdeluje te mlatilnice različne velikosti in teže. Zastopnik je g. Jurij Gosar, posestnik v Stari Loki. Letos dobimo tudi elektriko iz banojske elektrarne v Žirovnici.

ROGAŠEVCI. Ker je ustavljen uvoz svinj v Avstrijo, veliko trpi prekmurski kmetovalec, ki je bil precej zainteresiran in so se največ izvažale iz tukajšnje občine potom izvoznikov. Tudi cene so v zadnjem času zelo popustile, predvsem pri svinjah. Upajmo, da se bodo pristojni činitelji zavzeli za stvar in da bo uvoz v najkrajšem času v Avstrijo zopet dovoljen. Sada letos tu ne bo veliko. Drugi pridelki pa še precej zadovoljujejo. Kakor čujemo, dobi v najkrajšem času

prosvečno društvo «Ledavski glas» tamburaške instrumente in bo torej poleg drugih odsekov gojil še tudi tamburaškega. Dasi so padle cene živini, tega mi še ne občutimo in se cene krčevito drže višine, ki nikakor ni primena baš za meso. Zato bi bilo pač umestno, da se enkrat tudi mesne cene znižajo. Tukajšnja gasilna društva so letos poslala več delegatov na gasilski kongres v Ljubljano in so se vrnili vsi zadovoljni, z novimi smernicami za agilnejše delo in za poživljenje potrebnega gasilstva.

SLIVNICA PRI MARIBORU. V Rančah je dne 10. julija smrtna kosa pokosila blago mater Marijo Bedenikovo v starosti 61 let. Bila je prijazna in darežljiva ljudem, zato so se tudi ljudje izkazali v resnih urah dobri mamici hvaležni; prišlo jih je mnogo iz širne okolice molit in kropiti jo. O njeni priljubljenosti je pričal tudi pogreb. Niso šli za krsto samo sorodniki in sosedje, ampak tudi drugih je bilo lepo število. Vsem, ki so se udeležili pogreba in darovali vence, lepa hvala. Mamici Bog plačaj in na svidenje!

DOLENJSKE TOPLICE. Prejšnjo sredo, ko je nad Sodražico divjal pravcati sodni dan, so se tudi nad našo pokrajino okoli 17. ure jeli kopičiti temni oblaki izza soteških hribov, ki niso obetali nič dobrega. Švigali so bliski in votlo grmenje je pretresalo ozračje. Kmalu se je usula suha toča, liki najdebelejši orehi in oglata, ter pokrila zemljo, da je bilo videti kakor pod snežno odejo. Uničila je vse poljske pridelke v vaseh Gorenjem in Dolnjem Polju, Loški vasi, Podhosti in Meniški vasi, na drugi strani pa sta občutno prizadeti vasi Gradšče pri Toplicah že drugič in Rumanja vas. Tudi po topliškem polju je padala debela toča med dežjem, zato tu škoda ni tako občutna. Na južni strani toplic pa ni bilo ne toče ne dežja. Tudi vinogradi v Gabrju in Straži so eni več drugi manj prizadeti. V nekaterih vinogradih je toča vse oklestila in do malega uničila, med tem ko je v drugih vinogradih delno prizanesla, nekaterih pa sploh ni dosegla. Mnogo škode je napravil tudi naliv, ki je odnesel po vinogradih precej zemlje. Vinogradniki se pripravljajo na škropljenje z galico, da bi obvarovali vsaj to, kar ni popolnoma uničila toča. Nadalje je huda ura uničila

vse sadne pridelke v vaseh Zajčjem vrhu, Pangrč vrhu, Orešku, Dolžu, Soteski in Selu. Vinska trta in koruza, ki sta zlasti v teh krajih mnogo obetali, sta dobesedno uničeni. V kolikor ni napravila škode toča, je uničil vihar, ki je ruval in lomil debela debela kakor šibe. Tudi v Straških toplicah in v okolici je uničila toča vso letino. Kmetje v prizadetih krajih so popolnoma obupani in je oškodovancem po tej elementarni neprizanesljivosti pomoč nujno potrebna.

KONJICE. Agilna dravinjska podružnica SPD v Konjicah je razobesila na hiši g. Ogorevca v trgu relief Pohorja, ki ga je mojstrski izvršil g. učitelj Rudolf Podlogar. Mimoideči občudujejo precizno delo in lepo zunanost reliefa, ki res služi v kras trga Konjic. — Trgovino z usnjem je otvorila domačinka, gđ. Katica Hasenbichlova, v hiši svojih staršev, kjer so preuredili sprednje prostore v trgovinske lokale. Po smrti usnjarja Baumanu imamo zopet dve trgovini z usnjem. — Iz obupa in zaradi pomanjkanja del se je obesil v Koritnem 38letni Rečnik Štefan, rojen v konjiški okolici. — Sokolski društvi v Konjicah in Oplotnici sta priredili v nedeljo dne 27. julija propagandni izlet v Zreče, kjer se je ustanovilo novo Sokolsko društvo. Ob tej priliki se je vršil na sadonosniku g. Kračuna telovadni nastop obeh društev, ki je bil dobro obiskan, zlasti smo opazili mnogo kmečkega ljudstva. Po nastopu se je vršil ustanovni občni zbor zreškega društva, katerega se je udeležil tudi župni delegat. Društvo šteje preko 90 članov. — Pred kratkim pa se je ustanovila kmečka sokolska četa v Grušovju pri Prihovi, ki spada pod Sokolsko društvo v Oplotnici.

Jezik se ne poti.

Pred volitvami je prišel neki politični prvak agitirat. Na shodu je obetal znižanje davkov, kanalizacijo polja, podporo šoli in še marsikaj dobrega. Dejal je, da začne njegova stranka takoj graditi tudi železnico, samo če pri volitvah zmaga.

— Lepo govori, poštenjak mora biti, — je dejal Jože svojemu sosedu.

— Beži no, obetati ni težko, saj se je jezik ne poti, — ga je poučil sosed.

Zopet so grmeli topiči in Goličani so se pomikali v sprevođu, gruči podobnem, proti Vdovčkovim gostilni. Močan fant je spredaj na drugo nosil občinsko desko, ovito z vencem, za tem je Muc vlekel košaro, napolnjeno z uradnimi listinami, za njim so stopali odborniki — ponosno in svečano; okrog in okrog pa so jih obsipali otroci z nadležnim kričanjem, ženske z čudenjem in namigavanjem ter moški z izrazi zadovoljstva in pohvale.

Raz strehe Vdovčkovih gostilne je visela zastava. Gospa županja je oblastno stala na pragu, dočim se je župan potrudil nekaj korakov od hiše, da jih slovesno nagovori.

Ob zidu županove hiše je slonela lestvica, ovita z bršljanom. Tu se je ustavil sprevod. Muc je odložil košaro ter se je uspel po lestvi: poverjeno mu je bilo častno opravilo, obesiti občinsko desko na hišni zid.

Dovršivši svoj posel, se je raz lestve ozrl na občinstvo ter pričel svoj slavnostni govor: «Goličani!» se je priklonil, «odprite oči in pogledite na desko. Črna je njena barva in bel je njen napis, da se bo videlo tudi ponoči, kje je občinski urad. Na močan žebelj jo je obesila moja roka, kjer bo kljubovala dežju in vetru — leta in leta. Primojruš, da na Golici še ni rojen človek, ki jo bo snel ter obesil kam drugam.»

Občinstvo mu je potrpežljivo sledilo. Motil ga ni nobeden, razen kadar se je kdo ganjen useknil ali če je koga posilil smeh. — Ponosen na govorniško izvajanje, se je spustil z lestve, brišeč si z rokavom znoj, ki mu je curkoma lil po obrazu.

«Čestitam, čestitam!» mu je gospa županja klicala iz gneče. «Zaslužite priznanje.»

«Zares izborni in — ganljivo,» je pretiraval župan, kar je ožunačilo odbornike, da so obkrožili govornika ter mu soglasno izrekli pohvalo.

Omamljen zaradi govorniške slave, je Muc zasedel častni prostor — v kotu za županovo mizo; gospa je postavila predenj šopek jesenskega cvetja — kot spominsko darilo za njegove ganljive besede. Zopet se je ponovilo čestitanje in kozarci so zveneli — veselica se je pričela.

Muc je naglo izpraznil nekaj kozarcev, potem pa se je dvignil, da s primerno napitnico pokadi župana in odbornike. «Primojruš,» je raztegnil široka usta, «občinska deska je črno pobarvana, nosi pa beli napis; na zidu visi in žebelj je močan — na mnoga leta!»

«To smo že enkrat slišali,» ga je izzival godec Mazelj pri peči, kjer je imel odkazano svojo mizico.

«Pa še enkrat slišite!» ga je Muc zavrnil užaljen.

«Tako je, prav imaš,» so mu pritrjevali odborniki, «lepih stvari se človek nikoli ne naveleča.»

«O didl no,» se je upiral Mazelj, «najokusnejših jedi se najemo in najboljšega vina napijemo; najlepša pesem se pristudi ušesu, ako se vedno ponavlja.»

«No, kaj pa naj povem?» je Muc zarežal nad godcem. «Primojruš, Mazelj, pa ti govori; ampak povem ti: strahoval me ne boš. Ti si godec in ostanesh, a jaz sem odbornik ter ostanem...»

«Čast, komur čast,» se je Mazelj poparjen naslonil na harmoniko. «Le govori, Muc, toda kaj zanimivega nam povej. Pravijo, da boš hčer omožil, o čemer pa ničesar ne omeniš. Kaj take — a bi te poslušal z odprtimi ušesi. O didl!»

«Vendar enkrat, Muc, vendar enkrat,» je Trakar hrustal trdo pečenko. «Torej so te le

omehčali; dolgo si se upiral in nazadnje so te pregovorili ali pa si sam odjenjal. Seveda, seveda, kaj si hotel...»

«Nič še ni gotovega, Trakar,» je Muc udaril ob mizo, «nekaj se šele kuha, kar se najbrž ne bo izkuhalo.»

«Zakuri in drv naloži,» se je šalil godec. «Soteščani so boljši v tem oziru. Pri Smoletu so že hišo prebelili — za nevesto — za vašo Ančko. In dvorišče so posuli z belim peskom, tudi zara — di Ančke — prihodnje gospodinje. O didl!»

«Sitnosti imajo ljudje z ženitvijo, sitnosti, saj pravim,» si je Muc popravljal brke, zmršene vsled neprestanega pritiskanja kozarca na vedno žejna usta. «Primojruš, tudi meni je bila ženitev prava trnjeva pot. Pet sem jih zasnubil — saj veste — preden sem se vpregel v zakonski jarem. Takrat sem okusil, kaj se pravi — živeti.»

«Šele tedaj?» se mu je rogal dovtipni Mazelj. «Kaj si neki prej delal? Mrtev menda nisi prišel na svet!»

«Takrat sem občutil prvo trpljenje,» je prezrl norčevanje hudomušnega godca. «Moj rajniki oče — dvojno veselje naj uživajo v nebesih — so gojili do junčkov vedno posebno ljubezen ter so jim med božanjem v hlevu tako-le govorili: «Ej, junček ti smrkavi» — so rekli — noreti ob polnih jaslilih je igrača; kadar boš vpregen v jarem, takrat boš videl, kako grenko je življenje.»

«Očetova primera je veljala — teletu,» mu je nagajal Mazelj, «ti si se oženil...»

«Seveda. Oče so umrli in gospodinje je bilo treba,» se je Muc izgovarjal.

«Dekletu pa braniš,» mu je oponesel Trobec. «In v Sotesko k Smoletu ji braniš; pomisli, Andreja ji ne privoščiš, Andreja, ki je pameten fant, in hiša je na dobrem glasu.»

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

NA DOLGO KRMITI, NA KRATKO NASTILJATI!

Pa delamo ravno narobe! Večina namreč misli, da stori živali posebno dobroto, če ji pripravi krmo tako, da jo na kratko nareže ali celo popari. Način, kako živina žre in prežvekuje, nas poučuje ravno nasprotno. Če se zaradi nepravilnega krmljenja začnejo motnje v prebavi, ve pameten kmet takoj, kaj je treba storiti. Živinčetu dá dolgega, finega sena. Če ga bolno živinče vzame in poje, potem je to prvi znak, da se zdravje povrača. Toda prihodnji dan že spet pridno rezanico dela in pari krmo. Samo, da je narobe!

Ravno tako je pri stelni slami. Koliko je gre v nič, ko s celo nastiljajo. In ravno tukaj bi bilo rezanje na 20 do 30 cm na mestu. A tu se ljudje boje dela. Rezana stelna slama se gnojnice mnogo bolj napije kakor pa dolga slama. Taka rezana stelja, ki ostane suha, se lahko pri kidanju potegne proti jaslim in vnovič porabi. Na gnojišču se ta gnoj laže raztrese, na polju se mnogo laže trosi in ga ni treba posebe ogrebat po brazdah, kar je jako sitno, zamudno in nadležno delo. Posebno letos se nam vidi potrebno, da pri pomanjkanju krme opozorimo na te nedostatke.

NE TRGAJTE PESI LISTJA!

Vsako leto vidimo, kako obirajo ljudje pesi listje, da ga uporabijo za svinjsko krmo. Mnogi celo menijo, da dobi pesa s tem močnejšo in višjo gomoliko, da se je torej celo več pridelala, zraven pa se še dobi za svinje izvrstna krma. Kaka usodna zmota! V vašo lastno korist vas zato hočemo opozoriti, kako nes pametno je tako početje in da je pesno listje za svinje celo nevarno. Če odtrgamo pesi liste, ji vzamemo baš one dele, ki jih za svoje živ-

ljenje baš najbolj potrebuje: z listjem namreč diha in jemlje hrano iz zraka. Čim prej začnemo pesa obirati, tem bolj ji škodimo. Taka oskubljen pesa namreč zastane v rasti, ostane mala, sčasoma oleseni in tako izgubi mnogo, mnogo na svoji krmilni vrednosti. Tudi se je že opazilo, da se taka pesa čez zimo zelo slabo drži.

Kakor so pokazali poskusi, izgubi pesa s takim kvarnim obiranjem približno tretjino svoje teže ter se ta škoda z listjem, ki smo ga dobili za krmo, nikakor ne izravna. Pesno listje, čeprav primerno pripravljeno, je vendarle kaj slaba piča za svinje. Vsako leto se čuje ob tem času o boleznih in pogostem poginjanju svinj ter moramo prav v krmljenju pesnega listja iskati vzroke te bolezni. Pesno listje ima namreč precejšnjo množino takih kislin, ki povzročajo že v mali množini hudo drisko, v veliki množini pa vnetje želodca in črev. Poskusna krmljenja s suhim pesnim listjem so pokazala, da so vsi domači zajci prav tako kakor svinje že čez kratek čas oboleli na trajnem zastrupljenju s temi kislinami, ki oškodujejo najprej ledvice in mehur ter so tudi srcu prav kvarne. Kost izgube apno in postanejo krhke. Manj škoduje ta kislina prežvekovalcem. Večkrat se sicer čuje, da pesno prav sedaj zato obirajo, ker ni nobene druge primerne hrane za svinje. Ta izgovor pa nikakor ne velja, ker se mora svinjerejec pač potruditi, da najde drugod prikladnejšo krmo za svinje.

ZBOROVANJE HMELJARJEV V ŽALCU.

Žalec, 4. avgusta.

Ob prav mnogoštevilni udeležbi se je v nedeljo vršilo zborovanje hmeljarjev Savinjske doline, pri katerem se je predvsem določila mezda za obiranje hmelja. Zadevni predlog marenberških hmeljarjev, da se pri sedanjih žalostnih razmerah, v katerih živijo slovenski hmeljarji, plačuje za obiranje enega škafa svežega hmelja (to je 28 litrov) pri trikratni topli hrani in primernem stanovanju po

1 Din 50 p, brez hrane in stanovanja pa po 2 Din, je bil sprejet soglasno.

Sledilo je poročilo o stanju hmeljskih nasadov v inozemstvu. Glede na:

1.) skrženo ploskev s hmeljem zasajenega zemljišča v tozemstvu in inozemstvu,

2.) na peronosporo, ki se širi po nemških nasadih in

3.) na škodo, ki jo je bolhač povzročeval po čeških hmeljnikih že letos pomladi, naj se slovenski hmeljarji odpravijo z mirnim srcem na obiranje, sušenje, basanje in prodajo hmelja, ker je vendar nekaj upanja, da se hmeljske cene letos ne bodo tam pričele, kjer so se lani končale. Seveda je pri spravljanju hmelja treba natančno izpolnjevati nauke umnega hmeljarstva.

Lepo obiranje, pravilno sušenje, marljivo prebiranje in pravočasno basanje so glavni pogoji za prodajo hmelja. Nepravilno dolge ali nepravilno male, rjave, plesnive in jalove kobule naj se puste na trtiah, ker takšno blago še letos ne bo našlo kupcev.

Naposled so se hmeljarji pozivali, da se v obilnem številu udeležijo hmeljske razstave, ki se bo priredila ob proslavi 50letnice Hmeljarškega društva dne 7. in 8. septembra v Žalcu.

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Zaradi zopetnega padca cen v Ameriki so pretekli teden tudi v Vojvodini cene pšenice nekoliko nazadovale, in sicer v primeri s prejšnjim tednom za okrog 7-50 do 10 Din pri metriskem stotu. Cena koruzi pa je nadalje precej čvrsta, ker letošnja letina ne obeta baš dobro. V zadnjem času je precej zanimanja za otrobe, in sicer zato, ker se je koruza od junija sem podražila za okrog 35 Din pri metriskem stotu. — Na ljubljanski blagovni borzi so cene nasproti zadnjemu tednu ostale še neizpremenjene in so zadnje dni ponujali (za 100 kg, postavljeno na slovensko postajo, pri plačilu v 30 dneh): baško novo pšeno (79 do 80 kg težko) po 235 do 237-50 Din; tursko, baško, po 180 do 182-50

«Ne rečem, da ni,» je Muc pritrdil v zadregi. «Ampak moje razmere so take, da moram reči: Ančka zdaj še ne...»

«Zakaj ne, Muc, zakaj?» se je vmešal Vdovček, ki je dozdal samo poslušal.

«Zato, ker — no, vam bom povedal,» se je Muc primaknil k županu ter mu jel razlagati natihiem, a vendar dovolj glasno, da so razumeli tudi drugi. «Zato, ker je ne maram omožiti brez dote. Pred volitvami bi sramota ne bila tolika, a zdaj sem odbornik in do smrti bi me bilo sram, če bi se reklo: s praznimi rokami jo je pustil od hiše.»

«Ali si ne znaš pomagati?» ga je bodril šaljivi Mazelj. «O didl, kak rep prodaj iz hleva, pa bo rešena uganka.»

«Tudi kaj drugega še lahko prodam,» se je pchahal Muc. «Za smreke bi izkupil lepe denarje.»

«Seveda, no, vidiš,» mu je župan pritrdil v nadi na morebitno kupčijo.

«Smrek je škoda, les naj raste in debeli,» je ugovarjal Trobec. «Kaj drugega bi morda laže pogrešil.»

«Travniki prodaj,» ga je opomnil Trakar; «kupec bi bil jaz in za denar ti ne bo treba dolgo čakati.»

«Tistega v Globicah, kaj ne?» je radovedno vprašal župan. «Lep kos ga je in na moji meji, jaz bi ti ga preplačal.»

«Kar dva kupca naenkrat,» je zavriskal zgovorni Mazelj. «Kdo da več? O didl! Prvič — drugič...»

«Mešetarja ne potrebujem,» mu je Muc zaničljivo povedal. «Če bom pa travnik prodal, ga bom vam ponudil,» se je prikupljivo obrnil k županu.

«Prodaj ga, komur hočeš,» se je obližnil godec, «samo, da bo dota...»

«Pametno, jako pametno, Mazelj,» je potrdil župan. «Pri prodaji mora imeti prednost tisti, ki več obljubi, na osebnost naj se ne gleda.»

«Res je, res, gospod župan,» se mu je v zahvalo za priznanje priklonil Mazelj. «Jaz na primer zagodem tistemu, ki bolje plača, čeprav je moj največji sovražnik. Kjer cvenka, tam brenka, o didl!»

«Če je tako, primožuš,» se je Muc nerodno vzdignil, «naj gre punca v Sotesko in — travnik od hiše. Tisoč goldinarjev mu je prva in zadnja cena; Vdovček ima besedo.»

«Tisoč goldinarjev! Prvič... drugič... je kričal vsiljivi Mazelj. «Pa župan imajo besedo!»

«Tisoč goldinarjev — dva tisoč kron,» je Vdovček segel Mucu v roko. «Kupčija je gotova, travnik je moj.» Zasukal se je po peti, prinesel črnilo in papir; napisal je pogodbo in Muc jo je podkrižal — Trakar in Trobec sta se podpisala kot prič, ogledovaje rumene cekine, ki so cvenkali na mizo.

«Živio dota!» je Mazelj mahal s klobukom. «To bosta dva — Mucova Ančka in Smoletov Andrej. Solit naj se gredo — ženini in neveste, cekini še niso nobene spremili k poroki.»

«Redek primer,» je Trobec pošepnil Trakarju, «jako redki primer.»

«In izredna sreča,» so odborniki tresli Muca za rokav ter mu laskavo čestitali. Mazelj je za nameček zaigral poskočnico; Vdovček pa je molče poiskal svoj dnevnik ter zabeležil vanj prvi znameniti dogodek svojega županovanja.

Okrog mize v drugem koncu sobe so se dolgočasili pivci — županovi nasprotniki. Prišli so iz radovednosti, da prisostvujejo slavnosti, o kateri se je govorilo že pred volitvami. Z Vdovčkovimi prijatelji se niso spuščali v pogovor, toda skrivaj so sledili kupčiji ter pomilovali Mu-

ca, ki je tako rekoč po neumnosti prišel ob travnik. Obenem pa so obsojali Vdovčka, čigar nakane so bile že precej poznane v okolici.

«No, vidiš, takega župana imamo,» je Jamar pošepnil Kričaju, ki mu je v odgovor resno priklimal.

«Takega požeruha,» je potihoma dostavil Florinček. «Če pojde tako naprej, bo kmalu rekel: Golčani, adijo, pa zdravi; na Golici sem jaz gospodar!»

«Dedec ima denarja kakor peska,» se je Jamar naslonil na njegovo ramo. «Pravijo, da v loncih hrani cekine...»

«Seveda, če so njegovi,» je dvomil Kričaj. «Kje naj jih vzame? — Toda agent je — agent...»

«Z židi je v zvezi,» je uganil Jamar. «Ejruš, ti so rojeni za kupčijo, od dobička žive.»

«Da se je moral vgnezditi ravno pri nas!» se je razjezil Florinček. «Ali je tukaj prostor za take ljudi?»

«Vidiš, kako ga imajo radi,» je Kričaj pokazal na sosedno omizje. «Pijejo in malikujejo pred njim; zato nas hvali po časopisih.»

«Kaj pa piše? Ali si čital?» je poizvedoval Florinček.

«Piše, da smo Golčani dobri ljudje,» je Kričaj utrnil smotko. «O nasprotnikih bo menda šele poročal.»

«Ejruš, če se me loti!» je zabrenčal Jamar. «V zemljo ga zabijem z dušo in s telesom...»

«O meni naj piše, kar hoče; celó sliko mu dam za njegov časopis,» se je izrazil Kričaj.

«Mene naj se varuje, sicer mu pomagam čez mejo — na oni svet,» je Jamar škripal z zobmi. «O, sem jih že ugnal, tičke njegove vrste, tudi on mi ne uide!»

(Dalje prihodnjič.)

Din; m o k o «0» iz nove pšenice po 395 do 400 Din.

ZIVINA. Na mariborski svinjski sejem, ki se je vršil 1. avgusta, so pripeljali 278 svinj, prodanih pa je bilo 150 komadov. Mlade prašičke, 5 do 6 tednov stare, so plačevali po 120 do 150 Din, 7 do 9 tednov stare po 200 do 250 Din, 3 do 4 mesece stare po 300 do 350 Din, 5 do 7 mesecev stare po 450 do 500 Din, 8 do 10 mesecev stare po 600 do 650 Din; prašičke pa so prodajali po 11 do 13 Din za kg žive teže in po 15 do 17-50 Din za kilogram mrtve teže.

JAJCA. Ker so se jajca v inozemstvu podražila, so tudi pri nas izvozniki dvignili nakupno ceno in sedaj plačujejo 90 do 95 par za sveže jajce. Za enkrat menda ni pričakovati, da bi se cena še nadalje dvignila.

FIZOL. Kakor kaže, bo letos pridelek fižola slab. Trgovci izvozniki se že sedaj zanimajo za blago, ker tudi zadnji dež ni mogel izboljšati izgledov za letino. V predprodaji ponujajo zlasti v Medjimurju 4-50 do 5 Din za kilogram.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili zadnje dni v valutah:

1 dolar za 56-10 do 56-30 Din;
v devizah:
100 avstrijskih šilingov za 795-93 do 798-93 Din;
100 nemških mark za 1346-75 do 1349-75 Din;
100 madžarskih pengov za 987-66 do 990-66 Din;
100 italijanskih lir za 294-35 do 296-35 Din;
100 francoskih frankov za 220-87 do 222-87 Din;
100 češkoslovaških kron za 166-78 do 167-58 Din;
1 dolar za 56-18 do 56-38 Din.

Sejmi

10. avgusta: Ig, Dob, Stari log, Zelezniki, Rovte, Kamna gorica, Gor. Radgona, Rac-Kaniža.
11. avgusta: Brežice, Sv. Lovrenc na Dr. p., Slovenjgradec.
12. avgusta: Št. Jurij ob j. ž.
13. avgusta: Ljutomer.
14. avgusta: Leskovec, Dolenjske Toplice, Turnišče, Ptujška gora.
16. avgusta: Ševnica, Cerklje pri Kranju, Škofja Loka, Vače, Lož, Planina pri Rakeku, Trebnje, Mozirje, Oplotnica, Rakičan, Vuzenica, Draškovec, Sv. Rok pri Čakovcu.

Kratke vesti

== Tečaji za kopunjenje. Perutninarški odsek Kmetijske družbe v Ljubljani bo priredil v dneh 14. avgusta, 20. septembra in 18. oktobra od 14. do 18. ure tečaje za kopunjenje perutnine po svetovnoznani metodi P. Collignon v valilni centrali tega odseka v Ljubljani, Linhartova ulica 9. Tečaj bo vodil predsednik odseka, g. Seher. Udeležbo pri tečaju je treba prijaviti z dopisnico pet dni pred začetkom. Za kritje stroškov prispeva vsak udeleženec.

== Predavanje o kužnih boleznih pri perutnini. Perutninarški odsek Kmetijske družbe v Ljubljani opozarja vse perutninarje, zlasti pa svoje člane, da bo predaval veterinar g. Kocjan v ljubljanskem radiu dne 15. avgusta ob pol štirih popoldne in v nedeljo dne 17. avgusta ob 10. uri 20 min. popoldne o kužnih boleznih pri perutnini (koleri, tifusu, beli griži in difteriji).

== Letina v dravski banovini. Ministrstvo za kmetijstvo je pravkar izdalo poročilo o stanju kmetijstva v prvi polovici julija po posameznih banovinah. Poročilo pravi glede stanja v dravski banovini med drugim, da se je po daljši dobi suše in kesnejšega obilnega dežja stanje kultur popravilo, kar se v prvi vrsti tiče okopavin, livad in jarih žitaric. Letošnji pridelek žita se v dravski banovini ceni: za pšenico na 600.750 metriških stotov, za ječmen 156.620 stotov, za rž 344.115 stotov, za oves 247.170 stotov in za soršico 38.490 stotov. Nasproti preteklemu letu bo kakovost strnenega žita slabša; po količini pa je

pridelek pšenice, ječmena in ovsar zaradi vremenskih neprilik (suša, toča, poplave) precej manjši, nekoliko večji pa je pridelek rži in soršice. Sadna letina bo v splošnem slaba, dočim obetajo vinogradi obilen pridelek, če ne bo zaradi obilnega dežja nastopil palež. Zaradi suše je opaziti pomanjkanje živinske hrane.

DOMAČE NOVOSTI

* **Tovariši iz svetovne vojne!** Naš tabor bo dne 10. avgusta nepreklicno in nas zopet zove k udeležbi. Zvesti tradicijam, se ga udeležimo vsi kakor en mož. Tabor bo ob vsakem vremenu. Za polovično vožnjo smo prosili, rešitve še ni. Tovariši, to pa naj ne bo ovira. Zato pričakujemo polnoštevilno udeležbo. Možje in fantje, na svidenje na Brezjah! — Glavni odbor Z. S. V. v Ljubljani.

* **V priznanje plemenitega dela,** ki ga izvršuje v prid revnim in trpečim že dolga leta gospod Josip Zdolšek, starešina okrajnega sodišča na Vranskem, ga je odbor občine Sv. Jeronima imenoval za častnega občana občine.

* **Sprejem gojenk v kmetijsko-gospodinjstvo šolo Kmetijske družbe v Ljubljani.** S 1. oktobrom se otvori 29. tečaj gospodinjstva šole, ki bo trajal 11 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Poljanah v Ljubljani. Teoretični del obseza verouk, vzgojeslovje, računstvo, knjigovodstvo in kmetijsko gospodarstvo, vrtnarstvo in sadjarstvo, živinorejo in živinozdravstvo, poljedelstvo in kmetijsko kemijo. Praktično se vežbajo v kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), krojnem risanju, pranju, likanju, v mlekarstvu in sirarstvu, v vrtnarstvu in tudi v ravnanju z bolniki in bolno živino. Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse 450 Din, za pouk pa 100 Din. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo dovršiti 16. leto. Prošnje za sprejem naj se pošljejo vsaj do 15. avgusta 1930. Pri sprejemu deklet v gospodinjstvo šolo se bo iziralo po možnosti na prošilke iz vseh slovenskih pokrajin. Vsa potrebna pojasnila daje Kmetijska družba v Ljubljani. Kmetje, toplo vam priporočamo, da daste izšolati svoje hčerke. Dobra gospodinjstva izobrazba je največja in najlepša dota.

* **Mizarska in strgarska delovodska šola v Ljubljani,** ki traja dve leti in se odpravlja vsako drugo leto, se bo v septembru zopet otvorila s prvim letnikom. Vpisovanje se bo vršilo kakor na vseh drugih delovodskih šolah tudi na tehniški srednji šoli v Ljubljani prve dni septembra. Vendar pa vabi direktor vse pomočnike, ki se mislijo vpisati v šolo, da se že sedaj pismeno prijavijo. Sprejemni pogoji: starost 17 let in učno pismo (pomočniški izpit). Pri velikem številu prijavitelcev bodo imeli prednost za sprejem pomočniki z daljšo prakso.

* **Priprave za gradbo daljnovoda iz Velenja proti Kranju.** Na gmajni poleg grobeljskega mostu v Savinjski dolini so postavili nedavno dolge lesene barake. Nakupljeni so bili večji kompleksi grušč, kjer bodo izdelovali betonske stebre za ves daljnovod, ki pojde preko Št. Petra, Vranskega in Črnuč do Kranja, kjer bo spojen z završniškim daljnovodom.

* **Na mejo, v Apače!** Krajevni odbor Narodne Odbrane v Apačah priredi v nedeljo 10. t. m. v Apačah prvo veselico s petjem in godbo ter ostalim sporedom v svrhu propagande in ugleda našega življa ob meji. Podeželski izletniki ob cesti Maribor-Zgornja Radgona naj prijavijo svojo udeležbo po dopisnici (brez voznine) najpozneje do sobote 9. t. m., da jim ob zadostnem številu oskrbimo nadomestni avto, ki se bo ustavil na vsaki postaji. Prihod v Apače po 14. uri. Odhod nazaj ob 21. ali 22. uri, oziroma na občo zahtevo kadarkoli prej. Pevci, Sokoli in drugi, na mejo k svojim bratom! Prijave sprejema: Sreski odbor Narodne Odbrane v Mariboru.

* **Romarska cerkevica v Tunjicah nad Kamnikom,** ki je po požaru mnogo utrpela, je bila pretekli teden zopet popolnoma vzpostavljena v prejšnje stanje. Občina Tunjice je ob tej priliki poklonila župniku Razboršku v priznanje zaslug za obnovo cerkve in občinske zasluge lepo diplomo.

* **Čebelarstva letina.** Iz Dobove nam pišejo, da se okoliški čebelarji pritožujejo nad skrajno slabo čebelarstvo letino. Enake ne pomnijo že kakih 20 let. Pogosto deževje je preprečilo spomladno pašo, suša pa kostonjevo. Tudi vrbak, ki cvete v veliki množini ob Savi, se ne bo zaradi vedne menjave vremena posebno odrezal. Kaj poreče ajda, zadnje čebelarjevo upanje, nam bo podal avgust. Splošno letos ni nič kaj ugodna čebelarstva letina, izjeme pa seveda obstojajo. Na drobno «sekajo» čebelarji letošnji med po 20 Din kilogram.

* **Pogrešani župan.** Žena župana občine Leskovec pri Višnji gori je javila višnjegorski orožniški stanici, da pogreša že 14 dni svojega moža Matevža Permota. Odšel je od doma, ne da bi navedel, kam gre. Poizvedovalo se je za njim baje že vsepovsod, vendar brezuspešno. Ker je mož že priletel, obstoja bojazen, da se mu je zgodila kaka nesreča. Če bi kdo slučajno zvedel kaj, se naproša, naj blagovoli to javiti njegovi družini, ki je zaradi njegove odsotnosti v velikih skrbih.

* **Uničevanje «direktorja» v hrvaškem Zagorju.** Po proračunskem zakonu Savske banovine je določeno, da mora vsakdo v banovini, ki ima še necepljeno trto, zvano «direktor», plačati za vsak trs 15 par davka. Kakor računajo, bo moralo hrvaško Zagorje plačati za «direktorja» nad pol milijona dinarjev davka. Opaža pa se med vinogradniki resna volja, da se «direktor» zamenja s cepljeno trto, tako da bo število samorodnic že prihodnje leto znatno zmanjšano.

* **Prepoved obiskovanja krčm je po sodbi okrajnega sodišča v Rogatcu zadela Stefana Oberškega,** rojenega leta 1906. v Spodnjem Sečovem, šmarski srez, stanujočega istotam. Fant ne sme v krčmo za dobo šestih mesecev od dne prestane kazni, to je od 18. julija 1930. do 18. januarja 1931. Nadalje je po sodbi istega sodišča zabranjen obisk gostiln oženjenemu posestniku Stefanu Mikoliču, rojenemu leta 1893. pri Sv. Florijanu, stanujočemu pa v Čermožišah. Prepoved velja za eno leto izza dne 13. julija 1930. Po § 168. doletti kazni vsakogar, ki ve za razglašeno prepoved, pa vendar postreže taki osebi z opojilom.

* **Pomoč novorojenčku in dojenčku** je knjiga o negi, vzgoji, prehrani, higijeni otrok, o prvi pomoči otroku v neizrednih in boleznih. Dobiva se za nizko ceno v vseh knjigarnah, predvsem pa jo lahko naročite pod naslovom: Tiskovna zadruga v Ljubljani.

* **Nesrečna smrt vrle Sokolice.** V Rimskih toplicah se je v nedeljo popoldne dogodila smrtna nesreča pri kopanju v Savinji. Zrtev je postala Sokolica Berta Plazerjeva, uslužbena v kemični tovarni v Hrastniku. Z dopoldanskim vlakom se je pripeljala na sokolski zlet v večji družbi Sokolov, nakar so se, ko so si ogledali okolico, podali na Savinjo, da se osvežijo. Savinja je bila od nedavnega deževja še precej narasla, poleg tega pa tudi še močno umazana, da je bil teren kopalcem docela nepoznan. Na kraju, kjer se je ponesrečenka kopala, je voda močno globoka in nevarna, ker kopalcu sredi lepega terena nenkrat zmanjka dna, kar se je po vsej verjetnosti najbrže pripetilo tudi sestri Plazerjevi, kajti izključeno je, da bi se bila Berta, v plavanju neveščica, sama spustila v globoki tolmun. Ponesrečenko so še v zadnjem hipu zagledali, kako jo je nesla voda tik pod betoniranim kopaliskim mostom. Skočili so za njo, toda voda, ki je na tem mestu izredno deroča, je s svojimi valovi zakrila truplo, da ga ni bilo moči več najti. Močan curek je najbrže potegnil truplo pod skalo, kjer je obležalo med skalnatimi čermi. Vsa prizadevanja, da bi našli truplo, so ostala brezuspešna. Sokolsko društvo Rimske toplice-Šmarjeta je ta-

koj obvestilo tudi starše v Hrastniku o tragično preminuli hčeri.

*** Nesreča otroka pri mlačvi.** V Dečji vasi pri Trebnjem so mlatili v petek dopoldne z mlatilnim strojem pri posestniku Strajnerju pšenico. Ob takih slovesnih prilikah nikjer ne manjka otrok. Hči posestnika, stara tri leta, je v otroški radovednosti vtaknila v stroj svojo drobno desnico, ki jo je kolesje zdrobilo. Otrok so prepeljali v novomeško bolnico, kjer je bila takoj izvršena operacija.

*** Požarna nesreča na Očeslavcih.** Prejšnji ponedeljek dopoldne se je pojavil rdeči petelin v Očeslavcih ter vpepelil dva velika skednja, last posestnika Jožefa Nedoka in Petra Serneca iz Očeslavc pri Gornji Radgoni. Skedenj posestnika in župana Petra Serneca je bil zidan ter poln žitnega snopja, pripravljenega za mlatitev, medtem ko je leseni skedenj Jožefa Nedoka bil prazen. Ravno ta dan so Nedokovi delavci hoteli z vseh njiv izvoziti vse žito vanj ter pripraviti vse potrebno za mlačvo. Ko so bili delavci ravno pri delu na njivah, se je v lesenem skednju Jožefa Nedoka malo zadimilo in takoj nato je izbruhnil ognjeni zubelj ter zajel poslopje. Lahek veter je nato odnesel iskre in plamen na sosednji skedenj župana Petra Serneca. Na kraj nesreče so takoj prihiteli z brizgalnimi gasilci iz Očeslavc, Okoslavc in Orehovec, ki pa zaradi pomanjkanja vode niso mogli mnogo pomagati. Skedenj Jožefa Nedoka je zgorel do tal, pri skednju Petra Serneca pa so pogoreli vsi leseni deli in vse snopje, da je ostalo samo golo zidovje. Kako je požar nastal, doslej še ni pojasnjeno, domneva pa se, da je moral nekdo odvreči odpadke cigarete v bližini skednja. Prizadeta posestnika, od kojih je župan Sernec tekom poldruga leta od požara utrpel škodo že drugič, sta bila zavarovana komaj za 8000 in 16.000 Din, s čemer škoda niti oddaleč ni krita.

*** Požar v Cvetkovcih.** Nedavno noč je pri posestniku in kolarju Ivanu Marinu v Cvetkovcih ob državni cesti Ptuj-Ormož izbruhnil požar, ki je v kratkem času vpepelil njegovo leseno in s slamo krito stanovansko in gospodarsko poslopje. Prizadet je tudi sosed Ivan Dominko, kateremu je zgorelo ostrešje na hlevih in vsa krma. Kljub prav zgodnji jutranji uri so bili domači gasilci takoj na kraju požara in pričeli z reševanjem. Dočim so krave oteli iz objema gorečih zubljev, se žal ni dalo rešiti svinj in perutnine. Kmalu za tem so došli gasilci od Sv. Šmarjete, iz Gujeve in Trgovišča ter z združenimi močmi požar omejili. Škoda je precejšnja ter le do četrte krita z zavarovalnino.

*** Avtomobilska nesreča.** V nedeljo okrog devetih dopoldne se je na cesti od Bohinjske Bistrice proti hotelu Zlatorogu pripetila avtobusna nesreča, ki bi skoro postala za več potnikov prav usodna. Nabasalo se je v avtobus, ki vozi od kolo dvora proti notranjemu Bohinju, več družb izletnikov. Avtobus je šofiral mlad, malce nepreviden šofer, ki se je moral v polnem diru umakniti cestnemu valjarju. Pri ogibanju pa ni mogel več obvladati volana in naenkrat je bil avtobus s potniki na robu pota. Takrat pa mu je že tudi zmanjkalo tal in težki avtobus je padel kak meter globoko na njivo in se prevrnil. V trenutku se je mislilo, da bo nesreča naravnost katastrofalna, a avtobus k sreči ni padel pretrdo in so se potniki nekako ujeli za držaje. Navzlic temu pa je bilo veliko preplašenja, porezanih rok in sličnih lažjih poškodb. Neki potniki je šipa prerezala čevljev in jo težko ranila v nogo.

*** Vaščani proti neprevidnemu šoferju.** Posestnikova žena Ivana Renušova iz Crmošnjic, fara Stopiče, se je v nedeljo peljala s svojo petletno hčerko Jožefo v posete k staršem, ki stanujejo v Smolenji vasi. Ko se je pripeljala na ovinek blizu gostilne v Zabji vasi, je pridrvel od nasprotne strani avto zagrebške tvrdke Vacuum Oil Comp., v katerem je sedel potnik Šuleta Kajo. Avto je treščil v voz tako, da je posestnica s hčerko vred odletela pod voz. Hčerka Jožefa je dobila pri padcu poškodbo na glavi, zlasti je hudo poškodovano desno oko. Renušova

je dobila le lahke poškodbe, voz pa je bil pri karambolu precej poškodovan. Avto, ki je hotel po nesreči naglo odkuriti, so vaščani obkolili in ga niso pustili dalje, dokler ni prispela pozvana orožniška patrulja.

*** Logar ustrelil dva mladenca.** 600letnico kočevske naselbine so v nedeljo praznovali tudi prebivalci vasi v kočevskih hribih Komolca in Tople rebri. Proti večeru so zažgali na gričih kresove. Ko so kresovi dogoreli, se je vsa skupina fantov, okrog 20, napotila vasovat h hčerki Aueršpergovega logarja Andreja Krakerja, ki je sicer že poročena, a živi njen mož v Kanadi. Stari Kraker, star okrog 50 let, je že dlje časa nejevoljen motril, da so fantje skoro vsak večer prihajali pred hišo in klicali njegovo hčerko. Tokrat ga je nastop fantov pred hišo tako ogorčil, da je ves srdit pograbil lovsko puško, nabito s šibrami, pomeril skozi okno na cesto in ustrelil. Takoj na strel se je na cesti začul krič, beg in hropenje. Fantje so se razbežali, edina dva pa, ki sta ostala na mestu in sta se v krvi valjala po tleh, sta bila 20letni Josip Schmidt, sin posestnika v Komolcu, in 24letni Fran König, sin posestnika v Topli rebri št. 31. Schmidt je po kratkem hropenju izdihnil. Königa pa so v ponedeljek pripeljali v novomeško bolnico s prestreljenimi pljuči, ranjeno glavo in roko. Njegovo stanje je skrajno kritično. Orožništvo je uvedlo najstrožjo preiskavo.

Advokat

DR. DAVORIN GROS

naznanja,

**da je otvoril advokatsko pisarno
V NOVEM MESTU**

v hiši g. Štefanovića na Ljubljanski cesti št. 257

*** Razbojniški vlom pri Brezjah.** V noči od 30. do 31. julija je bil izvršen v stanovansko hišo posestnika Mihaela Malijskega, vulgo Kralja, stanujočega v Nošah pri Brezjah, razbojniški vlom, ki je prebivalce mirne, nekaj domov broječe vasice močno razburil. Nekako ob pol dveh zjutraj so se pojavili pred hišo mirno speče družine trije mlajši moški z daljšo lestvo, ki so jo prislonili ob stranišče v prvem nadstropju. Zlezli so po lestvi navzgor, brž odlomili deske in si skozi zasilno odprtino pripravili vhod v notranjost. Oboroženi vsi trije z revolverji in dva še povrh s sekirami, dočim je tretji svetil z električno svetiljko, so se pojavili sredi spalnice v pritličju. Naravno, da se je Malijska družina ob trušču prebudila. Vlomilec so brezobzirno zahtevali denar, ki pa ga gospodar ni imel. V jezi so roparji pognali vso družino s postelj in z naperjenimi revolverji grozili domačim z ustrelitvijo, ako bi kdo kričal. Večji izmed vlomilske družine gospodarju pomarah, odprli vse predale in preiskali vsak kotiček, da bi prišli do denarja. Ko jim to ni uspelo, sta dva vlomilca odšla s hišnim gospodarjem v sosednjo sobo, da bi tam prišla do novcev. Ostalo družino je med tem stražil tretji lopov. Ko tudi pri ponovnem iskanju zaželenega ni bilo, je največji izmed vlomilske družine gospodarju ponovno grozil z revolverjem. Po brezuspešnem pretikanju so se lotili nočni gostje mleka, slivovke in domačega kruha. Krepko podprti so nato izginili v noč. Orožniki so uvedli obširne poizvedbe in so storilec že na sledu.

*** Nevaren primer stekline.** Upravitelj šumskega podjetja in mlinar »Sana« v bosanskem Ključu, Vekoslav Čizek, ima psa volčjaka, ki je obolel za steklino in mu ogrizel konja in kravo. Čizek, nič slabega sluteč, je še nadalje uporabljal mleko svoje krave. A kmalu sta obolela tudi krava in konj in sreski veterinar je na njih ugotovil steklino. To je delovalo kakor strela z jasnega, tem bolj, ker je v nevarnosti mnogo znancev in prijateljev Čizekovih, ki so dobivali mleko bolne krave. O zadevi je bil obveščen higienski zavod v Banjiluki, ki je delegiral posebnega zdravnika, da bo dal 53 osebam injekcije proti steklini in vodil do nadaljnjega strogo nadzorstvo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

*** V trebuh se je ustrelil.** Huda nesreča zaradi neprevidnosti se je pripetila v soboto popoldne v barakah na Prulah v Ljubljani. Bruno Pirnat, 18letni zidarski pomočnik, je kupil od prijatelja star samokres, s katerim se je doma igral. Manipuliral je tako nerodno, da se je samokres sprožil in ga krogla zadela v trebuh. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnico. Njegovo stanje je zelo kritično.

*** S skednja je padel.** Hlapec Martin Furer, ki je služil na neki kmetiji v Pleterjih, je šel ponoči spat v skedenj. V temi je taval sem in tja in po nesreči padel štiri metre globoko ter obležal nezavesten z razbito lobanjo. V brezupnem stanju so nesrečnega odpeljali v novomeško bolnico.

*** Nagla smrt grofice pri igri.** V Šiofoku pri Osijeku je v soboto nenadoma umrla žena grofa Aladarja Jankovića, ki ima v Slavoniji velika posestva. Igrala je s kartami, pri čemer se je zaradi nelepe igre svojega soigralca tako razburila, da jo je zadela kap. Policija je v zadevi uvedla preiskavo.

*** Tihotapčeva usoda.** Nedavno je tovarniška delavka Minka Klinarjeva, zaposlena s sajenjem sadik po lesovju okrog Suhega prelaza pod Golico v bližini avstrijske meje, nenadoma opazila na tleh ležeče, grozo vzbujajoče človeško okostje. Vsa preplašena je takoj prenehala z delom ter nemudoma pohitela na orožniško postajo na Jesenicah prijaviti strašno najdbo. Orožniki so po podrobnih preiskavi dognali, da je to okostje dolgo pogrešanega 20letnega Leopolda Gorjanca z Javornika, ki je že februarja izginil. Poleg okostja so razen obleke našli tudi njegov težko naloženi nahrbtnik, v katerem je bilo 36 velikih in 50 manjših zavitkov tobaka za nosljanje v vrednosti nad 2000 Din. Oblastvo je zaplenilo tovor ter ukrenilo potrebno, da se pokopljejo ostanki ponesrečenca. Nesrečni Leopold Gorjanc je, najbrže z namenom, da pritihoči dragocen tovor, zašel na povratku iz Avstrije čez Suhi prelaz pod Golico v snežne zamete ter zaradi velikega napore podlegel silnemu vetru in mrazu, katerima je prav ta prelaz močno izpostavljen.

*** Namesto odzdrava z motiko po glavi.** V nedeljo zvečer se je vračal 45letni posestnik Ivan Polič iz Spodnje Kungote proti domu. Na poti je srečal človeka, ki ga v temi ni mogel spoznati. Voščil mu je dober večer. Neznavec pa ga je prijel za ramo in ga z motiko večkrat udaril po glavi, obrazu in po rokah. Poliča je moral rešilni oddelek prepeljati v mariborsko bolnico. Napadalca še niso izsledili.

*** Idealno pranje je mogoče samo z dobrim milom.** Zato, gospa, perite samo s pravim **terpeninovim milom Gazela.**

*** Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna Franc Jožefova grenčica** odprtje telesa in olajša krvni obtok. Poizkusi na univerzitetnih klinikah so dokazali, da so alkoholi, ki so trpeli na želodčnem katarju, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z uporabo staropreizkušene »Franc Jožefove vode«. »Franc Jožefova grenčica« se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

*** Čuden ljubimec.** Na zahtevo 16letne posestnikove hčerke Antonije V. z Gomilskega je bil aretiran v Gaberju 27letni brezposelni tesar Leopold N. Dekle je navedio, da je pričel Polde pred tremi meseci z njo ljubavno razmerje in da ji je že pred dvema mesecema ukradel srebrno zapestno uro, vredno 200 dinarjev. Ko mu je pred dvema tednoma pisala, naj ji vrne uro, jo je zopet obiskal in ji ob tej priliki izmaknil iz kleti kolo, vredno 1000 dinarjev. Poldeta so dali v zapore okrožnega sodišča v Celju.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

JUBILEJ JESENIŠKIH OBRTRNIKOV.

Jesenice, 3. avgusta.

Obrtno društvo na Jesenicah, ki se je pred desetimi leti ustanovilo na pobudo mizarškega mojstra g. Franca Šlibarja, se je v toku desetletnega agilnega in vztrajnega dela pod vodstvom izkušenega dolgoletnega predsednika g. Ivana Gogala razvilo iz malega lokalnega društva v močno in krepko stanovsko organizacijo vsega gorenjskega obrtništva.

Na I. občnem zboru, ki se je vršil pred desetimi leti, je bil izvoljen za predsednika društva krojaški mojster g. Ivan Gogala, ki je obdržal to važno funkcijo vse do danes. Z agilnim in smotrenim delom ter s finim in taktičnim nastopom je znal kot predsednik premagati vse težave ter privedi društvo do današnje moči in veljave. Da bo proslava desetletnice obstoja društva čim dostojnejša, je odbor sklenil, da se bo v nedeljo, 10. t. m., svečano razvil slavnostni društveni prapor. Slavnosti, ki se bo vršila na letnem telovadišču jeseniškega Sokola, se udeležijo mnogoštevilne delegacije obrtniških organizacij dravske banovine ter bo ob tej priliki celotno slovensko obrtništvo javno manifestiralo svojo vdanost in neomajno zvestobo domovini in kralju.

Prapor obrtnega društva na Jesenicah je izdelan po načrtu slikarja-amaterja g. Jože Čebulja z Jesenic; kar je veziva in drugih umetniških del, pa je s finim okusom izgotovila gđ. Julka Kosova, strokovna učiteljica čipkarskega tečaja na Jesenicah. Mojstrsko, krasno izdelani slavnostni prapor je razstavljen od 2. do 5. avgusta v izložbenem oknu drogerije g. Jože Peharca. Za slavnost vlada med jeseniškim občinstvom veliko zanimanje in kakor kaže, bo udeležba res velika in častna. Društvu tudi »Domovina« najiskrejeje čestita in mu želi še mnogo uspehov v bodočnosti!

MORAVŠKO PISMO.

Mlačev in razne novice.

Moravče, 3. avgusta.

Letos smo imeli izredno zgodnjo žetev, zato so tudi prej zapeli cepci kakor druga leta. Pšenica je ob žetvi lepo kazala, mlačev pa se ni tako dobro obnesla. Žito redkokje nanaša, pač pa znatno trga pri nasadih. Vzrok je iskati v tem, ker je zaradi suše prehitro dozorelo. Ob mlačvi nam je pričelo nagajati slabo vreme, ki hoče nadomestiti, kar je prej zamudilo. Vzlic temu pa se po vaseh pridno oglašajo cepci, ponekod pa že ropotajo motorji. Sploh pa po vojni pri mlačvi ne opazimo nekdanje živahnosti: pred podi več ne visijo pestri šopki in cepcev tudi ne »podstavljamo«, kar je dalo včasih mladini mnogo zabavnega opravila.

Kranjčevo družino v Ribčah pri Moravčah je zadela prejšnji teden velika nezgoda. Hči Ivanka se je peljala na kolesu od maše iz Hotiča. V Verneku blizu doma na nizkem klanecu je njena tovarišica začela pritiskati zavoro, zaradi česar ji je Ivanka očitala bojazljivost. Pri tem je rahlo zadela ob njeno kolo, kar je imelo usodne posledice. Nesrečnica se je zvrnila in priletela z glavo ob cestno ograjo, kjer je nezavestna obležala. Spravili so jo v bolnišnico, a vsaka zdravniška pomoč je bila zaman. Čez tri dni je po popolni nezvesti sklenila svoje mlado življenje. Pridržeto družino pomilujemo tem bolj, ker se je pred leti smrtno ponesrečil oče, sin je nedavno utonil, starejša hči pa je padla po stopnicah ter si zlomila tilnik. Nekateri ljudje so pač menda res rojeni pod nesrečno zvezdo.

Na deželi nismo vajeni samomorov, zato nas vsak tak dogodek neprijetno zadene. Tako nas je presunila prejšnji teden nenadna smrt posestnika Rokavca iz Belneke. Na Češnjicah nad Blagovico, kjer je bival, so ga našli mrtvega, na prsih tik srca mu je zevala krvaveča rana. Samokres, ki je ležal zraven njega, je pričal, da si je nesrečnik sam končal življenje. Kaj je gnalo v smrt premožnega mladenciča, še ni ugotovljeno. Pripovedujejo med drugim, da je bil že dlje časa nekam otožen; zvečer pred usodno smrtjo je kupil tovarišem brinjevca s pripombo: »Le pijmo, saj ga ne bomo več...« Seveda ni mogel nihče slutiti, kam merijo njegove besede.

V Pečah pri Moravčah se je ponesrečil 70letni starček Bednek iz Podgorice. Ubila ga je smreka, ki se je nanj podrla. O drugih novicah iz peške doline bomo še poročali.

ŽENSKI VESTNIK

O UKUHAVANJU SADJA IN SOČIVJA.

Vsaka gospodinja se za zimo rada preskrbi z ukuhanim sadjem in sočivjem. Je pa treba dobro znati, kako se ukuhava, sicer se take konzerve rade pokvarijo in je škoda denarja in truda. Podajamo tu našim gospodinjam nekaj preizkušenih navodil.

Prvi in glavni pogoj, da se ukuhano sadje ne pokvari, je zdravo sadje. Zato najprej dobro preberi vsako sadje, ki ga misliš ukuhati, in izberi samo res lepo in ne prezrelo sadje. Drugo, kar moraš tudi skrbno paziti, pa je snažna posoda, v kateri ukuhavaš. Posodo dobro umij z milom in peskom, da ne bo kaj mastna. Pa poškodovana ne sme biti nič; zlasti, če je kaj oškrbljen lošč, se sadje rado prismoči, dobi od tega slab okus in izgubi tudi barvo.

Najbolje ukuhavaš v tako zvani kastrolu. Tu je vsaka mezga prej kuhana nego v loncu, ker je odprtina veliko večja in voda hitreje izhlapi, zaradi česar se tudi mezga hitreje zgosti. Čim hitreje pa je mezga kuhana, tem lepšo barvo obdrži.

Sadja nikoli ne ukuhavaj na odprtem ognju, to se pravi, na odprti luknji štedilnika, ampak vedno samo na plošči. Pri mezgah pazi med kuhlo, da vedno enakomerno vro. Vmes pridno mešaj, ker se na dnu mezga hitro zgosti in rada prismoči.

Steklenice, v katere spraviš ukuhano sadje, prej vedno dobro pomij, najbolje z milom, in sicer v mrzli, potem pa še v mlačni vodi. Umite steklenice zloži v skledo, da se dobro ocedijo, potem jih zbršiš do suhega s čisto krpo. Suhe postavi vrh štedilnika, da se počasi segrejejo.

Ko polniš steklenico, naj bo mezga ali sadje še mlačno. Ko si steklenice napolnila, jih postavi čez noč na bolj hladen kraj, da se mezga čisto ohladi, in jih pogrne s kakšnim papirjem ali čistim tankim prtom, da ne pridejo zraven muhe ali drug mrčes. Drugi dan potem steklenice dobro zaveži in shrani na bolj temen, a suh kraj. Preden zapreš in zavežeš steklenico s pergamentom, izreži kos pergamenta v velikosti odprtine, ga pomoči v rum ali čist špirit in položi vrh mezge kakor nekak pokrovček. Nato šele zaveži steklenico z dvojnimi pergamentom, ki si ga prej zmočila v mlačni vodi in ga narahlo obrišala. Pri vezanju pergament še malo nategni in izravnaj vse gubice, nato tesno zaveži, da ne bo uhajal zrak v steklenico.

Na pergamentni pokrov si vedno zapiši dan in mesec, kdaj si ukuhala. To zapisovanje ti olajša iskanje, če si veliko sadja ukuhala in raznih vrst, obenem pa veš, kako stara je ena ali druga konzerva. Če se ukuhano sadje dobro drži prvih 14 dni in ne začne plesniti, je to znak, da je dobro kuhano in steklenica dobro zavezana.

Za pretlačanje sadja in sočivja pri ukuhavanju mezg (češpljeva mezga, paradižnikova mezga itd.) je najboljša sito iz žime. Če imaš sito iz žice, pa skrbi, da ne zarjavi. Po uporabi sito dobro umij, najbolje s krtačo in z milom, nato ga dobro zbršiš in deni še sušiti. Sito imej spravljeno vedno na suhem kraju, ker mu vlaga škoduje.

Za kuhinjo

Telečje obisti. Operi telečje obisti in jih zbršiš v suho, potem poberi z njih vso maščobo in kožice. Tako očiščene razreži na tenke ploščice. Razbela za pol jajca masti in ocvri na masti zrezane obisti, pri čemer potresaj ponev, da se obisti ne pripalijo. Nato dodaj majhno drobno zrezano čebulo, in ko si pražila še par minut, potresi obisti z malo moke in premešaj. Ko je malo zarumenilo, zalij juho (4 žlice) ali vodo in pusti vreti še približno 10 minut. Osoli in potem prilij dve žlici dobrega belega vina. Iz treh jajc speci omleto, jo čez sredo prereži in stresi v njeno sredino pripravljene obisti. Polij po omleti tudi sok. Daj na zgretem krožniku na mizo. Omleto narediš takole: Stepi tri jajca, primešaj žlico vode ali še bolje mleka, osoli, malo popopraj in v plitvi ponvi speci na masti.

PREKMURSKI GLASNIK

Spomenik kralju Petru Osvoboditelju v Dolnji Lendavi. Tudi Prekmurje se hoče oddolžiti velikemu kralju Osvoboditelju in v spomin na svoje osvobojenje postaviti spomenik prvoboritelju za svobodo vseh južnih Slovanov, blagopokojnemu kralju Petru. Za postavitev spomenika in za pripravljalna dela se je že lani sestavil odbor. Na čelu odbora je gospod general Panta Draškovič iz Varaždina, ki je zelo vzljubil naše Prekmurje. V odboru so ljudje iz vseh krajev sreza Dolnje Lendave in iz vseh stanov. Sedanje delovanje odbora obstoji v tem, da se nabirajo prostovoljni darovi. Blagajnik gospod dr. Pikuš izkazuje že nad 11.000 dinarjev darov. Nabiranje darov bo intenzivnejše sedaj na jesen. Pričakuje se, da bodo vse občine darovale primerne zneske. Ako bo do konca tega leta nabrana primerna vsota, se bo takoj začelo z drugimi pripravljalnimi deli. Drugo poletje bo spomenik odkrit. Ob tej priliki se nameravajo prirediti velike narodne slavnosti in manifestacije, pri katerih bo sodelovalo vse Prekmurje.

Sprememba v občinski upravi. V občini Hotizi je bil dosedanj župan g. Madjar Ivan razrešen županskih dolžnosti na lastno prošnjo. Za župana je postavljen g. Zenkovič Matjaš. Namesto umrlega občinskega odbornika Zelka Jožefa je imenovan Farkaš Matjaš.

Spremembe pri duhovnikih. Te dni so se izvršile pri nas važne premestitve duhovnikov. Iz Turnišča je premeščen kaplan g. Lejko v Dobrovnik, iz Dobrovnika kaplan g. Herman v Beltince, iz Beltincev pa kaplan g. Tivadar v Gornjo Lendavo.

Iskanje krivečev. »Jutro« je že poročalo, da so pred dvema tednoma neznani storilci ponoči prebarvali napise na napisnih deskah v Dolnji Lendavi. To prebarvanje je zbudilo mnogo prahu. Gotovi krogi so pripisovali to dejanje kratko in malo narodnim krogom. Ze na prvi pogled pa je bilo jasno, da so to storili neki skriti elementi v svrhu izzivanja in z namenom, da se krivda prevlači na narodne kroge in se tako zopet pokaže nanje kot na razdiralni element. Doživeli smo že več sličnih primerov. Nekomu je pač treba posegati po takih sredstvih, da se i oblastva i javnost zavedejo v napačno smer in kompromitirajo narodni delavci. Zato se zahteva stroga preiskava, ki se tudi intenzivno vrši. Zeleli bi, da bo preiskava uspešna in da se ugotovi resnica. Vsi narodni krogi pa se bodo v bodoče znali zavarovati pred izbruhi takega sovraštva in sumničenj, kakršna so se pojavila v tem primeru na izvestni strani in v »Novinah«.

Dobrodošel.

Avtomobilist se pelje s svojim avtom po vaški cesti. Prestrašena beži perutnina na vse strani. «To vas stane 100 Din,» pravi neki kmet. «Pa saj nisem ničesar povozil,» pravi avtomobilist. «Res ne, toda kokoši ne bodo več mogle leči jajc!»

Avtomobilist plača 100 Din in vpraša potem: «Zakaj pa ne bodo več mogle leči? Mar zaradi strahu?»

«Deloma zaradi strahu,» odgovori kmet, medtem ko spravlja denar v žep, «in deloma zato, ker so sami — petelini...»

Odahnil se bo.

Sodnik: Vaša žena je bila obsojena na štiri mesece zapora.

Mož: «Presrečna vam hvala, gospod sodnik!»

Zarečenca.

— 3000 Din imam na mesec. Kaj misliš, dušica, ali bo to zadostovalo?

— Pačakaj, da se posvetujem s šiviljo.

Ideal dobre gospodinje

je pravo terpentinovno

MILO

ker se z njim uspešno pere vse, tudi naj-finejše tkanine. 288

Ribio moko

za rejo prasičev in govedine kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, Ljubljana, Resljeva cesta št. 24.

Kovaci!

Najcenejši koks 100 kg . . . Din 85.—.

Pri večjem naročilu popust!

LJU LIANSKA MESTNA PLINARNA.

TEJD. KORN, Ljubljana, Poljanska c. 8

(prej Henrik Korn) krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov in centralne kurjave, naprava strelovodov, kopalniške in klozetne naprave.

ANTOXYD

N
T
O
X
Y
D

jugoslovenska izvora

neaničljiva pri uporabi nestrupena
štirikrat izdatnejša
dvakrat cenejša kakor minij
najboljša najekonomičnejša
zaščitna barva proti rji

RUDARSKA ZDRUŽBA TROJANA
Dunajska cesta 1/IV, Ljubljana

je v prodaji: A. Keber - Mariljin trg 2, Ljubljana; Franc Berjak, Kranj; Udovič & Lampe, Novo mesto; Edvard Povalej, Meljska 29 - Maribor; Ivan Šega, agentura Mulska Sobota.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu. Oglasni oddelček «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Kmetovalci Gorenjske!

Svojo pšenico najbolje zamenjate za moko v Elektrovaljenem mlinu «Trata» Skofja Loka-kolodvor in Vam ni treba delati dvojnega pota. Prav tam so v zalogi vedno sveža krmila za živino kakor tudi prvovrstne moke iz lo. banaške pšenice in vsi ostali mliarski izdelki po najnižjih cenah. 560

Soferska šola

Gojko Pipenbacher, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. — Specialni učni avtomobil. 359

Kolesarji!

Vse potrebščine in dele za kolesa dobite v trgovini Fr. Senčarja, Mala Nedelja. 347

Čevljarskega vajenca

sprejme proti celotni oskrbi Karel Henigman v Toplicah pri Novem mestu. 352

Lepo novo hišo z vrtom

proda ugodno in poceni Kmetič Miha. Tezno pri Mariboru št. 175. 348

Čudežni balzam.

Pošljite še 20 lončkov Radio-Balzama, ker so ljudje z njim zelo zadovoljni. S spoštovanjem Franc Čbaček, čevljar v Dolenjem Logatcu.

Rešite se tudi Vi kurjih očes, bradavic, žuljev, trde kože, izpuščajev, bul itd. s pomočjo Radio-Balzama; brez nevarnosti, brez noža, ki je že marsikoga pokopal.

Lonček 10 Din (proti poprejšnjemu plačilu) ali 18 Din (po povzetju). Dva lončka 28 Din. Trije lončki 40 Din. — Balzam razpošilja R. Čotič, Ljubljana (Šiška), Kamniška ulica št. 10 a. 357

Iščemo prodajalce

po deželi za posnemalnice, brzoparilnice, pletilne stroje, kolesa itd. (tudi za postranski zaslužek). «Tehna», družba, Ljubljana, Mestni trg št. 25/I. 354

Načrte in proračune

za gradbe izvršuje Tehnični biro «Tehna», Ljubljana, Mestni trg št. 25/I. — Zahteva po poset inženjerja-arhitekta. 355

Advokat dr. Koderman Karel
V MARIBORU

naznanja, da se nahaja — po razdružitvi z g. dr. Slokarjem — njegova odvetniška pisarna v dosedanjih prostorih na Aleksandrovi cesti št. 12 (pritliče, na desni). — Telefon 21-92.

Modroce

vrhne, iz la afrika, močno blago. Din 240. mreže, posteljne odeje, žimo, cvilih kupite najceneje pri Rudolf Sever, Mariljin trg 2 v Ljubljani.

Zahteva te orožnični
CENIK

14 dni na poskušnjo, ako ne ugaja se vrne denar

Elegantna

pitka dobra in cenena ura

Din 99.—

gletno jamstvo.

Enaka ura v boljši izdelavi

Din 120.—

gletno jamstvo. 243

A. Kiffmann, Maribor 143-c

Razpošilja se le proti povzetju.

Sprejememo še nekaj zastopnikov

za prodajo šivalnih strojev, koles, gramofonov itd. «Centra», Ljubljana, poštni predal 248. 350

Urarska popravila

izvršuje najceneje in najpreizkušenejše Franc Wölfling, urar, Ljubljana, Gosposvetska cesta 12. 40

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi družba «Ilirija», Ljubljana, Dunajska cesta št. 46, telefon št. 2820. 30

Majer ali viničar.

oženjen, ki ima več za delo sposobnih rodbinskih članov, popolnoma več sadjarstvu in živinoreji, se sprejme v stalno službo proti udeležbi na donosni ekonomije in živinoreji za posestvo, sestojee iz okoli 50 oralov sadovnjakov, njih in travnikov in opremljeno z živim in mrtvim inventarjem. Nastop službe jeseni ali pozimi. Ponudbe s podrobnimi podatki naj se pošljejo na naslov: Kopal St. Ljubljana, Gledališka ulica št. 15. 528

Kmečko dekle

za lišna in poljska dela se išče. — Ponudbe pod «Zdrava» na podružnico «Jutra» v Mariboru. 349

Kovaški pomočnik in učenec za kovaški obrt v okolič Kočevja se sprejmeta. Pomočnik mora imeti podkovsko šolo. Vprašanja sprejema Rudolf Tuma, kovač v Salki vasi št. 50, pošta Kočevje. 351

Posestvo

v Saleški dolini na Plešivcu v izmeri 64 johov s hišo, gospodarskimi poslopji in kozolcem-dvojakom ter oddaljeno slabo uro od železniške postaje v Pesjem, se proda. Njive izredno globoke in z rodovitno zemljo. 30 johov je smrekovega in bukovega gozda. Sadovnjak. Resni kupei naj se obrnejo na Marijo Vošnjakovo na Plešivcu pri Velenju. 346

J. STJEPUSIN

ZAGREB, JURJEVSKA 57

prilpota

boljše tamburice, strune, partiture, sole in ostale potrebščine za vsa glasbila

Odlikovan na pariški izložbi

Pomlajevanje.

Znane je, da nikako bogastvo ne more dati človeku one sreče, ki jo uživa v svoji mladosti v polnem zdravju, moči in aktivnosti. Toda na žalost ostane naš organizem zdrav, močan, sposoben za delo in aktivno življenje samo dotlej, dokler so njegove življenjske žile zdrave. Slabe ali celo bolne žile ne dovajajo več organizmu dragocenih fermentov in hormonov energije, zaradi česar krvotok in premena materije ne delujeta in v organizmu se nabirajo strupi (sečna kislina, urati i. dr.), ki so ravno glavni krivci vseh naših udlog in naglega staranja. Na srečo so slavni znanstveniki: Braun, Sekar, Karno, Gilbert in drugi iznašli sredstvo, da se po davanju fiziološkega ekstrakta (kakor Kalfeluid D. Kalfeluidenka) iz žlez mladik živali v bolni organizem človeka zopet vrnejo izgubljeno zdravje, mladostna moč in aktivno življenje, t. j. organizem se enostavno pomlaja.

Kalfeluid čisti kri, regulira krvotok in premeno materije; po izvršenem kurzu zdravljenja ponehajo: slabost, nervoznost, nagla utrujenost, bolečine, potrtost in bivši bolnik uživa zopet vse radosti življenja mladik let.

Brezplačno pošljemo brošuro: «Pomlajenje in lečenje organizma». Naš naslov: Beograd, Kralja Milana 58, Miloš Marković. — Za Ameriko: A. Tchernoff, 50 East, 127 St. New York City.

Kalfeluid se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah.

Živinorejci!

Ko prodajate in tudi kadar kupujete na sejmu ali v hlevu živino, imejte vselej pri sebi zanesljivo in praktično žepno knjižico

„Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice“, katera Vam pove brez računanja in brez vage, koliko je vaša živina težka. 166

Cena knjižice je samo 10 Din, po pošti 12 Din. Dobi se po vseh trgovinah ali pa pri založniku

J. M. VICIČ, Ljubljana, Ahacjeva c. 10, II.

DVOKOLESA — teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinjšega modela. Izdeluje se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko. „TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Violine	od Din	95.—
Tambure	„	98.—
Mandoline	„	136.—
Gramofoni	„	345.—
Ročne harmonike	„	85.—

Zahtevajte naš veiki

CENIK,
ki ga Vam pošljemo brezplačno

MEINEL & HEROLD
Tovarna glasbil,
gramofonov
in harmonik

Prodajna podružnica:

MARIBOR ŠT. 104-B

Barve, lake, firnež in drugo nudi
41 „LUSTRA“ V. LAZNIK, Ljubljana
Gospodarska c. 12 (poleg restav. Novi Svet)

Cenjenemu občinstvu se priporoča pletilnica ki izdeluje vse vrste pretenin na debelo in drobno.

Cene zelo solidne! Postrežba točna!
ANA ZAKOSTELNY, strojno pletenje
LJUBLJANA, Kette-Murnova 8 136

KAJENJE JE STRUP!

Vsakdo se lahko igraje odvadi zdravju škodljivega kajenja z našimi EX-tabletami. Po 14 dneh je prenehal kaditi najstrastnejši kadilec, ako je uporabljal 3krat na dan EX-tablete. So popolnoma neškodljive! 1 ovoj stane 30 Din in poština. Popolna kura 5 ovojev 145 Din franko. Razpošilja po povzetju: „AURORA“ Sekt. 59. Novi Sad, Zel. eznička ul. br. 38.

Ako želite, da ostanejo Vaša gospodarska poslopja z ostalim vred dobro prebarvana, morate nabavljati barve, pokost (firnež), lake in druge tem slične, redmete edino pri
DRAGU FRANZU
V LJUBLJANI, Stari trg št. 24 295
Postrežba točna! Cene solidne!

L. Mikuž
LJUBLJANA, Mestni trg 15
DEŽNIKI
NA MALO NA VELIKO
Ustanovljeno 1839 52 Telefon 2282

Salomut

ZA POKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

Ali se želite iznebiti protina

Revmatizem

bolečin v kosteh in išias brez nevarnosti?

Revma je strašna in zelo razširjena bolezen, ki se ne izogne niti bogatašu niti siromaku in išče zrtve, kakor v palačah, tako tudi v kočah. Izzračunane so oblike v katerih bolezen nastopa, največ boleznin pa je takih, ki se nazivajo z najrazličnejšimi imeni, medtem pa niso nič drugega kot revmatizem.

Enkrat bolijo kosti in členki, drugič členki otečejo, pohabljeni roke in noge, trganje, zbadanje v različnih delih telesa, celo oslabljenje vida; vse to so posledice revme in bolečin v kosteh. Kakor so različne oblike s katerimi se bolezen pojavlja, ravno tako številna so mogoča in nemogoča zdravila, medicina, miksture, mazila itd., ki se trpečemu človeku ponujajo. Večina teh sredstev ne more popolnoma ozdraviti, večjemu bolečine samo ublažiti. To, kar Vam pa mi priporočamo je popolnoma neškodljiva zdravilna pijača, katera je že

mnogim bolnikom pomagala!

Naša kura je izborna in deluje hitro pri zastarelih kroničnih slučajih.

Da pridobimo čim več pristašev smo sklenili vsakomur, ki nam piše
poslati popolnoma brezplačno

241 našo interesantno in poučno razpravo.

Kogar torej mučijo bolečine in kdor se želi teh bolečin hitro, temeljito in brez nevarnosti iznebiti naj še danes piše na:

August Märzke, Berlin-Wilmersdorff,
Bruchsalerstrasse Nr. 5., Abt. 21.

Zahtevajte cenik gratis in franko.

Birmanske ure za dečke
od Din 44.— naprej.

H. SUTTNER, Ljubljana 5

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine.
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Birmanske zapetne ure, srebrna od Din 152.— naprej.
Birmanske zapestne ure, 14 Karat zlata, od Din 296.— naprej.

SREBRNE VRATNE VERIZICE (Colliers) od
Din 20.— naprej. ZLATNE VRATNE
VERIZICE (Colliers) od Din 85.— naprej.